

Estratègia Euromediterrània de l'Ajuntament de Barcelona

Abril 2023

Amb el suport de

01

PRESENTACIÓ
INSTITUCIONAL DE LA
TINENTA D'ALCALDIA LAIA
BONET

02

NOTA
METODOLÒGICA

Diagnosi

03

CONTEXT I RELLEVÀNCIA
PER A BARCELONA
DE LA REGIÓ
EUROMEDITERRÀNIA

04

LA POLÍTICA EXTERIOR
DEL GOVERN ESPANYOL I
L'ACCIÓ EXTERIOR DE LA
GENERALITAT DE CATALUNYA
ENVERS LA MEDITERRÀNIA

05

L'ACCIÓ EXTERIOR
ENVERS EL
MEDITERRANI EN
L'ÀMBIT LOCAL

06

ESTAT DE LA
COOPERACIÓ
EUROMEDITERRÀNIA DE
L'AJUNTAMENT I LA UNIÓ
PER LA MEDITERRÀNIA

07

CONCLUSIONS

Estratègia

08

FITXES
D'ACCIÓ

Presentació institucional de la tinenta d'alcaldia Laia Bonet

Aquesta estratègia és fruit del treball conjunt de l'Ajuntament de Barcelona i l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed), amb la col·laboració de MedCities, durant el darrer semestre de l'any 2022. L'objectiu del treball és donar pistes tangibles sobre com reforçar el paper de Barcelona com a actor central dins de les relacions euromediterrànies i, a la vegada, posicionar la ciutat com un dels principals nodes de desenvolupament a la regió.

Aquest document no és un punt de partida. En les darreres tres dècades, la ciutat ha jugat un paper central en la cooperació a la regió, essent el seu principal marc de referència la celebració de la Conferència Euromediterrània l'any 1995 i el llançament de l'anomenat Procés de Barcelona. Malgrat les dificultats, aquesta fita marca la centralitat de la ciutat en les relacions euromediterrànies des d'aleshores. Una centralitat que es va consolidar l'any 2008 amb la designació de Barcelona com a seu de la secretaria de la Unió per la Mediterrània, reforçant la idea de capitalitat que fins aleshores havia exercit més per convicció que per atorgament.

Aquest lideratge ha fet que Barcelona hagi generat un ecosistema d'institucions i actors clau en l'àmbit de les relacions euromediterrànies que tenen la seu a la ciutat. Tot i les nombroses crisis, Barcelona és una ciutat amb vocació mediterrània, com deia el lema de la candidatura de la ciutat per a l'acolliment de la secretaria de la Unió per la Mediterrània.

Aquesta estratègia, doncs, és fruit de tot aquest llegat i busca fer-se'l seu i donar-hi impuls i continuïtat. No és un punt de partida ni tampoc un punt d'arribada, sinó que traça una nova etapa del camí. El document marca les línies per reforçar la dimensió mediterrània de la ciutat. No busca crear actuacions ad hoc sinó ajudar a "tenyir de mediterrània" les principals estratègies ja existents. És per això que és una estratègia

modesta però decidida, que es posa al servei dels actors i de la ciutadania de la ciutat per ajudar a donar un nou impuls a aquesta vocació.

Aquesta és la segona estratègia regional impulsada per l'Ajuntament de Barcelona, després de l'asiàtica, i és un exemple de la importància que té per a la ciutat el futur de la regió mediterrània. Barcelona ha d'exercir més com a capital d'aquesta regió, no només en l'àmbit polític sinó també econòmic, social i cultural.

Impulsem aquesta estratègia ara, abans de la presidència espanyola de la UE i de les eleccions europees, perquè considerem que és oportú tornar a incorporar la dimensió euromediterrània al debat europeu, des d'una perspectiva local i aterrada a les realitats urbanes.

Barcelona ha de promoure aquesta dimensió euromediterrània i ha de preparar des d'ara el 30è aniversari del procés de Barcelona, una de les fites més importants en l'àmbit de la cooperació entre els països d'ambdues riberes de la Mediterrània, que es commemorarà l'any 2025.

Des de l'Ajuntament de Barcelona tenim la voluntat de reforçar el paper de Barcelona com a capital de la mediterrània i aquesta estratègia persegueix aquest objectiu.

Barcelona assumeix aquesta capitalitat -necessàriament compartida- des de la responsabilitat, per tal de donar un nou impuls a les polítiques euromediterrànies i enfortir el rol de les ciutats en la seva definició.

La mediterrània necessita ponts i els ponts necessiten estreps, punts de suport, a cada una de les ribes. Barcelona ha de ser el principal punt de suport europeu de les polítiques euromediterrànies.

Nota metodològica

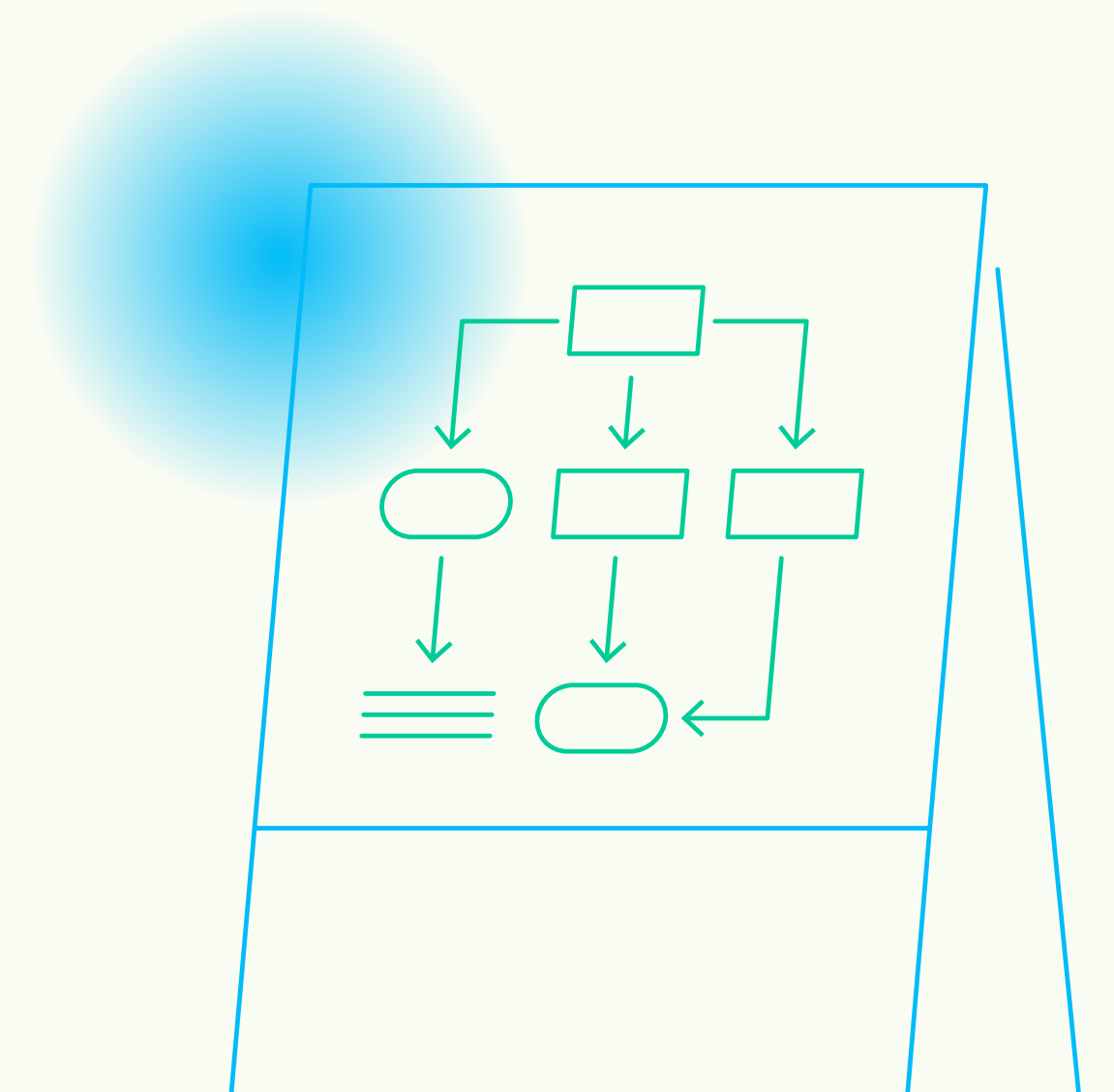

L'estratègia consta d'una primera fase de diagnòstic, en la qual s'emmarca l'acció euromediterrània de la ciutat en el context regional. Identifica tendències i reptes compartits i dona algunes pistes sobre les vies de col·laboració entre ciutats i entre actors que poden donar lloc a una regió més pròspera i consolidada.

Però és la segona part la que es pot considerar com el nucli central d'aquest document. Es tracta de dinou fitxes d'acció, amb actuacions concretes i a curt termini, per poder guiar d'una manera tangible l'acció de la ciutat cap aquest espai de relació natural que és la Mediterrània. Des de la convicció que el que necessita la Mediterrània són actuacions fermes i decidides, les fitxes d'acció són la guia que vol contribuir a fer de far de les relacions euromediterrànies de Barcelona en els propers anys.

Per tal de desenvolupar l'estratègia, l'equip de redacció va identificar i consensuar tres objectius principals: construir regió i valors, generar polítiques i bones pràctiques i exercir la capitalitat. Cadascuna de les dinou accions respon almenys a un d'aquests tres objectius i a un dels tres àmbits d'acció identificats: l'intern de l'Ajuntament, el local de Barcelona o el supramunicipal.

Per desenvolupar les fitxes, es van realitzar un conjunt de preguntes a través d'un qüestionari distribuït entre actors interns de l'Ajuntament i a actors externs rellevants d'institucions amb seu a Barcelona. A partir de les seves respostes, es va elaborar un primer llistat d'una quarantena d'accions de les quals se n'han prioritzat dinou.

CONTEXT I RELLEVÀNCIA PER A BARCELONA DE LA REGIÓ EUROMEDITERRÀNIA

03

3.1 Context polític

L'actual reflexió sobre el paper de Barcelona té lloc en un context polític regional advers. Lluny dels moments d'impuls de la darrera dècada del segle XX, des l'esclat de la crisi de 2008 un dels trets que més han caracteritzat la regió euromediterrània és la creixent polarització entre nord i sud. Durant els darrers anys, la cooperació euromediterrània ha perdut part de la seva tracció, probablement amb ambdues ribes de la Mediterrània menys compromeses i interessades l'una en l'altra. Els objectius esbossats a la Declaració de Barcelona de 1995 —prosperitat compartida, estabilitat i pau— semblen cada cop més difícils d'assolir.

En els darrers anys, la concatenació d'una sèrie de factors fortament interrelacionats han propiciat aquesta pèrdua de tracció: la crisi econòmica de 2008, la deriva autoritària posterior a les Primaveres Àrabs, els conflictes armats a Síria o Líbia, l'auge dels populismes a Europa, la crisi migratòria, l'acceleració dels efectes del canvi climàtic, la pandèmia per la COVID-19, l'emergència de la guerra a Ucraïna i la complexitat dels seus efectes a la regió, les derivades crisis energètica, alimentària i inflacionària o la creixent ingerència a la Mediterrània de potències externes, han postergat la cooperació euromediterrània com a prioritat malgrat una interdependència objectiva.

Hi ha cinc consideracions o hipòtesis d'aquest context polític que cal tenir en compte a l'hora de plantejar com Barcelona pot contribuir a abordar alguns dels reptes esmentats:

- La major part dels fenòmens descrits anteriorment són principalment de naturalesa interestatal i no sempre afecten la **vitalitat de la cooperació local euromediterrània**.
- Fins i tot quan ho fan, la ciutat de Barcelona hauria de **continuar apostant per una agenda euromediterrània ambiciosa, articulada amb altres estratègies supramunicipals** com l'Estratègia Mediterrània de Catalunya 2030, que mantingui com a principis rectors els objectius del procés al qual s'associa el seu nom, el Procés de Barcelona, i que faci prevaldre un enfocament centrat en les persones.
- Una ciutat com Barcelona hauria de continuar promovent **l'obertura i el diàleg intercultural**, quan el populisme tendeix a guanyar terreny a Europa.
- Es pot dir que hi ha un espai per augmentar la **diplomàcia local**, pel qual les autoritats locals podrien promoure diàlegs de canal posterior entre representants locals quan l'espai per al diàleg d'estat a estat s'esvaeix i les tensions s'aguditzen.
- Barcelona pot esdevenir la **ciutat líder de la regió en protecció del medi marí**, posant especial èmfasi en la protecció de la biodiversitat i la lluita contra la pol·lució química, biològica i de prevenció d'abocament de residus sòlids fent honor a la Convenció de Barcelona per a la protecció de la Mar Mediterrània de 1976, institució legalment vinculant i que forma part del sistema de l'ONU. Des d'una altra perspectiva, l'**agenda 2030** i l'elaboració dels informes de seguiment voluntaris (VLR segons les sigles en anglès) són una oportunitat de lideratge per Barcelona.

3.2 Context econòmic

Com en altres regions del planeta, les ciutats mediterrànies són motors clau del desenvolupament econòmic. Amb una forta tendència a la metropolització, concentren centres d'administració, indústria, comerç i educació que constitueixen pols d'innovació i competitivitat, sobretot quan estan recolzats per infraestructures (essencialment ports i aeroports internacionals) que els connecten amb la regió i el món i els permeten competir millor en el context de globalització. També són laboratoris de la transició bessona, que experimenten amb noves tecnologies per ser "més intel·ligents" i afrontar millor els múltiples reptes comuns i urgents que plantegen el present i el futur.

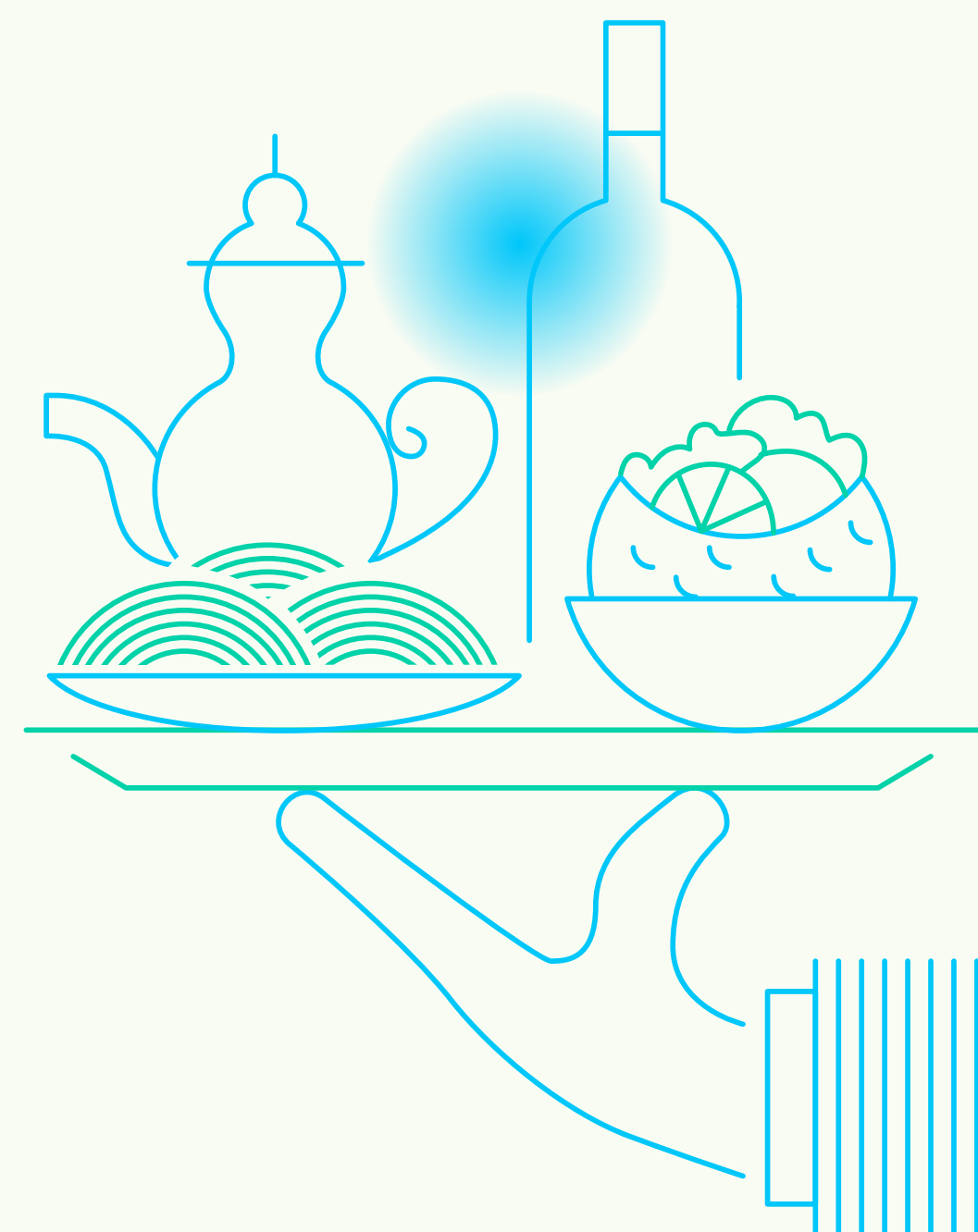
Aquest creixement urbà constitueix, alhora, una preocupació pel fet que propicia condicions descontrolades d'habitatge informal i dificulta que l'administració urbana ofereixi serveis i infraestructures públiques de qualitat en un moment en què la pressió sobre els recursos bàsics (aigua, eliminació de residus, energia) i la vulnerabilitat davant els perills climàtics adquireixen nivells sense precedents. Privats d'importants recursos financers, estructurals i de poder de decisió, els municipis dels països del sud i est de la Mediterrània lluiten per fer front a aquests reptes. En determinats casos, al nord, i en menor mesura al sud (Rabat, Beirut, Istanbul), les grans ciutats s'enfronten a processos de gentrificació i models turístics que alteren el seu teixit social i augmenten la desigualtat.

Finalment, el predomini econòmic de les grans ciutats planteja la qüestió dels desequilibris territorials que experimenten la majoria dels països mediterranis arran del poder d'atracció de les ciutats com a pols de desenvolupament econòmic, deixant els *hinterlands* i les zones rurals en una posició de clar desavantatge pel que fa a les opcions de desenvolupament.

3.3 Context demogràfic i social

Com en altres àmbits, les ciutats són un amplificador de la realitat demogràfica i social de la regió. La Mediterrània es caracteritza per una òbvia disparitat de les dinàmiques de creixement poblacional entre les dues ribes de la Mediterrània, on l'envelliment de la població al nord contrasta amb la tendència contrària a les poblacions del sud. Ambdós patrons demogràfics il·lustren reptes que troben un escenari comú en la forta pressió migratòria del sud i cap al nord, com ara la manca d'oportunitats laborals i l'alt índex d'atur al sud, especialment entre joves i dones, els buits laborals a molts sectors productius del nord i l'insuficient grau de desenvolupament o sostenibilitat de les polítiques socials i de protecció dels drets i llibertats al sud. Malgrat tot, cal tenir en compte la forta centralització de bona part dels Estats de la regió que fa que les autoritats locals tinguin limitades les competències i recursos econòmics i estructurals per fer front des d'una perspectiva de proximitat als reptes apuntats.

“La mediterraneïtat ja no és la convivència de cultures al voltant d'un mar sinó la mescla d'aquestes en cadascuna de les ciutats de la regió.”

3.4 Context cultural

El context cultural és possiblement un dels que més ha evolucionat des de la Conferència Euromediterrània del 1995, essent les ciutats l'epicentre d'aquest canvi. L'augment de les migracions i els desplaçaments ha convertit les ciutats europees mediterrànies en espai de barreja i veïnatge de cultures. La mediterraneïtat ja no és la convivència de cultures al voltant d'un mar sinó la mescla d'aquestes en cadascuna de les ciutats de la regió, als centres urbans, sovint gentrificats, i en barris de la perifèria, marcats per la precarietat i la desigualtat.

La mediterraneïtat de Barcelona no és només una vocació externa de projecció cap a l'exterior sinó que forma part de la pròpia identitat de la ciutat i dels seus ciutadans. La diversitat i la interculturalitat són principis transversals recollits al pla Fem Cultura. A la Barcelona actual, el 27,8% de les persones residents ha nascut en un país estranger, hi conviuen persones procedents de més de 180 països, es parlen entorn de 300 llengües i hi trobem centres de culte de 25 confessions religioses diferents. Aquesta diversitat, sumada a moltes altres, configura aquesta societat plural, heterogènia i complexa en la que el món associatiu sempre ha estat un important motor de canvis i millores i que ha jugat un paper clau per a confirmar el model de ciutat.

LA POLÍTICA EXTERIOR DEL GOVERN ESPANYOL I L'ACCIÓ EXTERIOR DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA ENVERS LA MEDITERRÀNIA

4.1 La política exterior espanyola envers la regió mediterrània: prioritats, projectes i finançament

El paper dels actors locals dins del context de l'acció exterior d'Espanya ve recollit al **Pla Director de la Cooperació Espanyola** que implementa l'**Agència Espanyola de Cooperació Internacional i Desenvolupament (AECID)**. Així, en el darrer **Pla quadriennal 2018-2021** es reconeix l'important paper que desenvolupa la cooperació oficial descentralitzada que duen a terme les comunitats autònomes i les corporacions locals. La cooperació descentralitzada és molt reconeguda pel seu elevat volum, el seu important valor afegit com a expressió de la diversitat de sensibilitats i pluralitat d'interessos existents a Espanya, i per la seva proximitat a la ciutadania. Es reconeix la cooperació descentralitzada com un element de transformació social i política de primer ordre en el territori i en aquest sentit,

es pretén aprofundir en la necessitat de major concertació, col·laboració i coordinació entre totes les administracions públiques per a avançar en la coherència, complementarietat, eficàcia i eficiència de les intervencions de cooperació. A tal efecte, s'està potenciant el funcionament de la **Comissió Interterritorial de Cooperació per al Desenvolupament (CICD)** i es continuarà avançant en la col·laboració entre comunitats autònomes i agents locals en matèria de cooperació per al desenvolupament. Es reconeix, així mateix, el paper de la **Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP)** en el suport a la cooperació descentralitzada pública local, la qual cosa repercuteix directament en el foment de municipis més sostenibles, més transparents, contribuint a oferir una millor qualitat de vida als seus ciutadans. En aquest sentit, l'AECID fomenta els agermanaments entre municipis d'Espanya i dels països socis, les associacions amb empreses locals i regionals i el millor aprofitament de les capacitats autonòmiques i locals en el desenvolupament d'actuacions de cooperació delegada.

4.2 Anàlisi de l'estratègia mediterrània de la Generalitat de Catalunya i l'estat de la seva execució

La regió mediterrània és una prioritat per a l'acció exterior catalana impulsada pel govern de la Generalitat, conscient del paper que exerceix Barcelona com a capital de l'espai euromediterrani. Per aquesta raó, el govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar l'any 2019 l'**Estratègia MedCat 2030** que identifica tres eixos i set objectius estratègics, a desplegar en tres plans d'acció quadriennals successius. El desplegament del primer d'aquests plans d'acció, que cobreix el període 2019-2022, persegueix renovar i reforçar la visió catalana sobre la Mediterrània. El segon Pla d'acció de l'Estratègia, que cobreix el període 2023-2026, es troba en fase d'elaboració.

L'Estratègia contempla tres grans eixos:

- **El compromís amb els reptes globals**, promovent un model regional per incidir en els reptes d'abast humà, social i econòmic que afecten la totalitat de l'acció exterior. Aquest eix subratlla els objectius següents:
  - 1) Participar en l'agenda global a la Mediterrània;
  - 2) Advocar per un model transformador i de ciutadania mediterrània;
  - 3) Apostar per un espai integrat, intel·ligent i sostenible com a motor de creixement inclusiu.

- **La incidència i un projecte renovat**, contribuint a l'impuls d'un nou projecte europeu per a la Mediterrània. D'aquest eix es desprenen els objectius següents:
  - 1) Ampliar la capacitat d'incidència de Catalunya;
  - 2) Situar la Mediterrània com a prioritat en les polítiques europees.
- **Unes aliances per a la projecció i l'intercanvi**, aportant visibilitat, incentivant les relacions i els intercanvis i projectant i acostant la Mediterrània a la societat catalana. Aquest eix té com a objectius:
  - 1) Promoure Catalunya com a *hub* mediterrani;
  - 2) Internacionalitzar i projectar Catalunya.

Els governs i actors locals estan mencionats al llarg del document i se'ls assigna diferents papers en els diferents eixos i objectius estratègics de l'Estratègia, des del foment d'acords de col·laboració descentralitzada, fins al suport de processos transformadors que situïn els governs locals al centre de l'acció, o el reforç dels governs locals en diverses iniciatives.

L'ACCIÓ EXTERIOR ENVERS EL MEDITERRANI EN L'ÀMBIT LOCAL

05

Producte
local
COMERÇ
VERD
↓

5.1 Acció exterior vers la Mediterrània de les principals ciutats mediterrànies

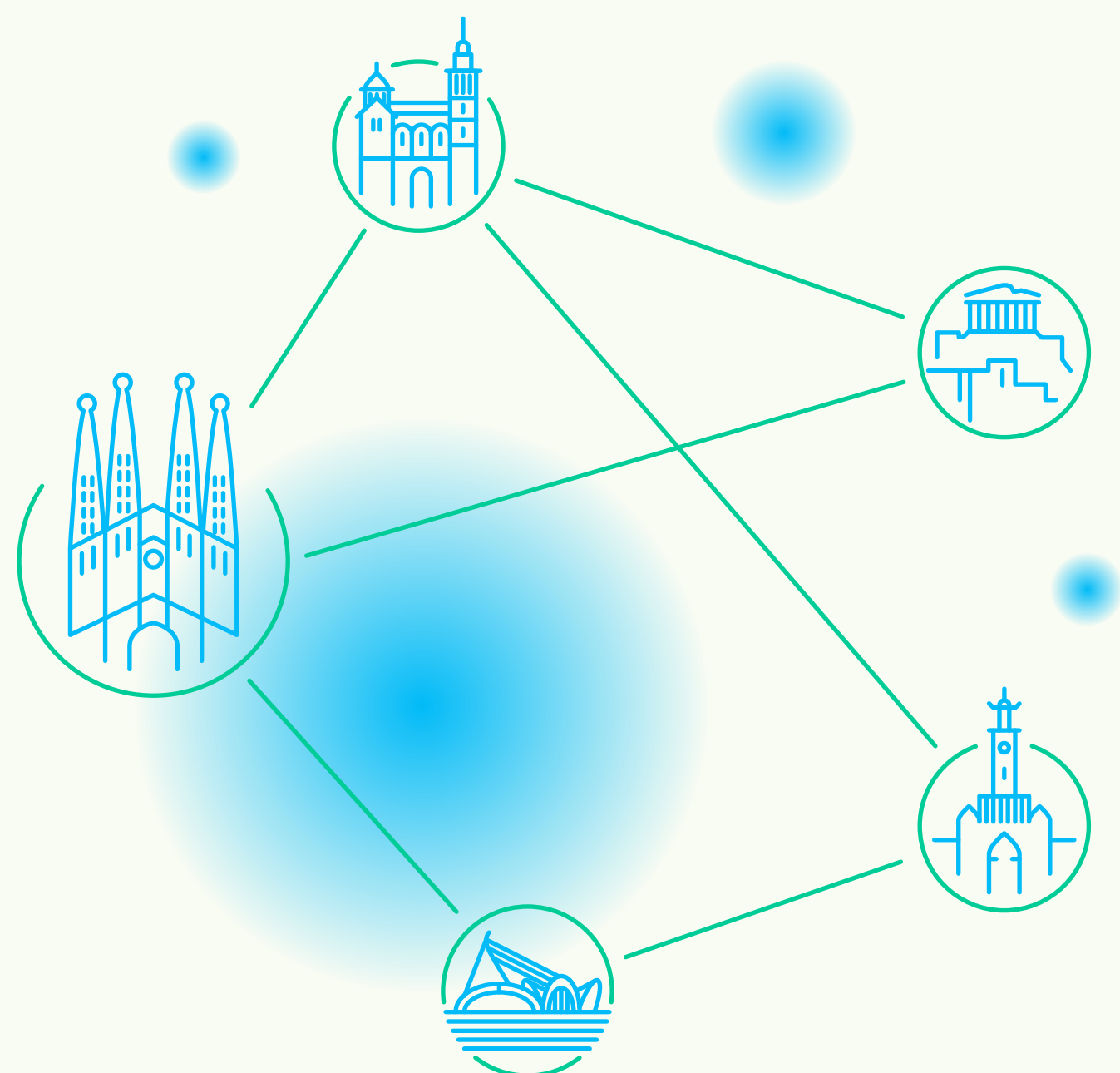
La cooperació entre ciutats a la regió mediterrània en els darrers anys ha estat un reflex de l'evolució del conjunt de relacions euromediterrànies. Fruit d'una agenda molt marcada per la seguretat i la migració, les iniciatives de col·laboració impulsades per les ciutats, especialment a través de la cooperació descentralitzada, han anat perdent pes específic.

Algunes ciutats, com **Marsella**, antigament molt actives en l'àmbit mediterrani especialment en cooperació tècnica i mobilització d'experts per al reforç de capacitat, han orientat el gruix de la seva cooperació cap a altres parts del món, prioritant la cooperació econòmica i debilitant els vincles propis de la cooperació internacional.

Al mateix temps, alguns ajuntaments han anat augmentat cert protagonisme, almenys a nivell discursiu, en les seves actuacions vers el sud. És el cas d'**Esmirna**, tercera ciutat de Turquia i amb una clara vocació d'acció euromediterrània. El novembre de 2022 va acollir la reunió anual de l'Assemblea Regional i Local Euromediterrània i es tracta d'una ciutat amb qui teixir complicitats en aquest àmbit. A més, és la representant de MedCities en aquesta institució.

Des d'una perspectiva diferent, la ciutat de **Niça** ha impulsat en els darrers anys la xarxa de ciutats Euromed, en molts casos vinculada a temes de seguretat. Tot i que les actuacions de l'esmentada xarxa són força modestes, a nivell discursiu demostra una clara vocació d'influir en la regió.

A partir de 2015, **València** ha estat una altra ciutat amb una activitat destacable dins de l'àmbit euromediterrani. La recuperació de la mostra de cinema mediterrani, l'impuls del congrés

Socialmed o l'acollida de reunions de l'Institut Mediterrani de l'Aigua la converteixen en una ciutat emergent dins de les relacions euromediterrànies. Des d'una perspectiva, la ciutat d'**Alacant**, que acull la seu de *Casa Mediterráneo*, és també referent per la celebració de reunions i cimeres, posant un nou punt al mapa on tradicionalment no hi havia hagut gran activitat.

L'ampliació de l'àmbit territorial del programa Interreg Euromed i la promoció d'actuacions en països candidats a la Unió Europea fa que puguem parlar d'una Mediterrània amb un pes més important de les ciutats dels Balcans, que durant la dècada dels anys noranta del segle passat i els anys dos mil van pràcticament desaparèixer de la cooperació euromediterrània com a conseqüència de les guerres. Dins d'aquesta subregió, **Tirana**, **Sarajevo** i **Dubrovnik** són especialment actives. Destaca també la B40 Cities Network, creada el novembre de 2021 per intensificar els intercanvis entre ciutats de la zona dels balcans sota l'impuls de l'ajuntament d'Istanbul. La segona reunió de la xarxa va tenir lloc a Atenes el gener de 2023.

Precisament **Atenes** juga també un paper important com a node de relacions euromediterrànies, acollint la seu d'organismes importants com el Programa de Nacions Unides pel Medi Ambient / Pla d'Acció per la Mediterrània (UNEP MAP) de la Convenció de Barcelona o del *Global Water Partnership*, especialment actiu en projectes i aliances vinculades a la gestió de l'aigua.

Al sud, l'elecció de Souad Ben Abderrahim com a primera alcaldessa d'una capital àrab va crear importants expectatives sobre el paper de la ciutat a la regió. Els darrers esdeveniments polítics iniciats el juliol de 2021 posen força interrogants sobre el paper de Tunis, i del conjunt de ciutats

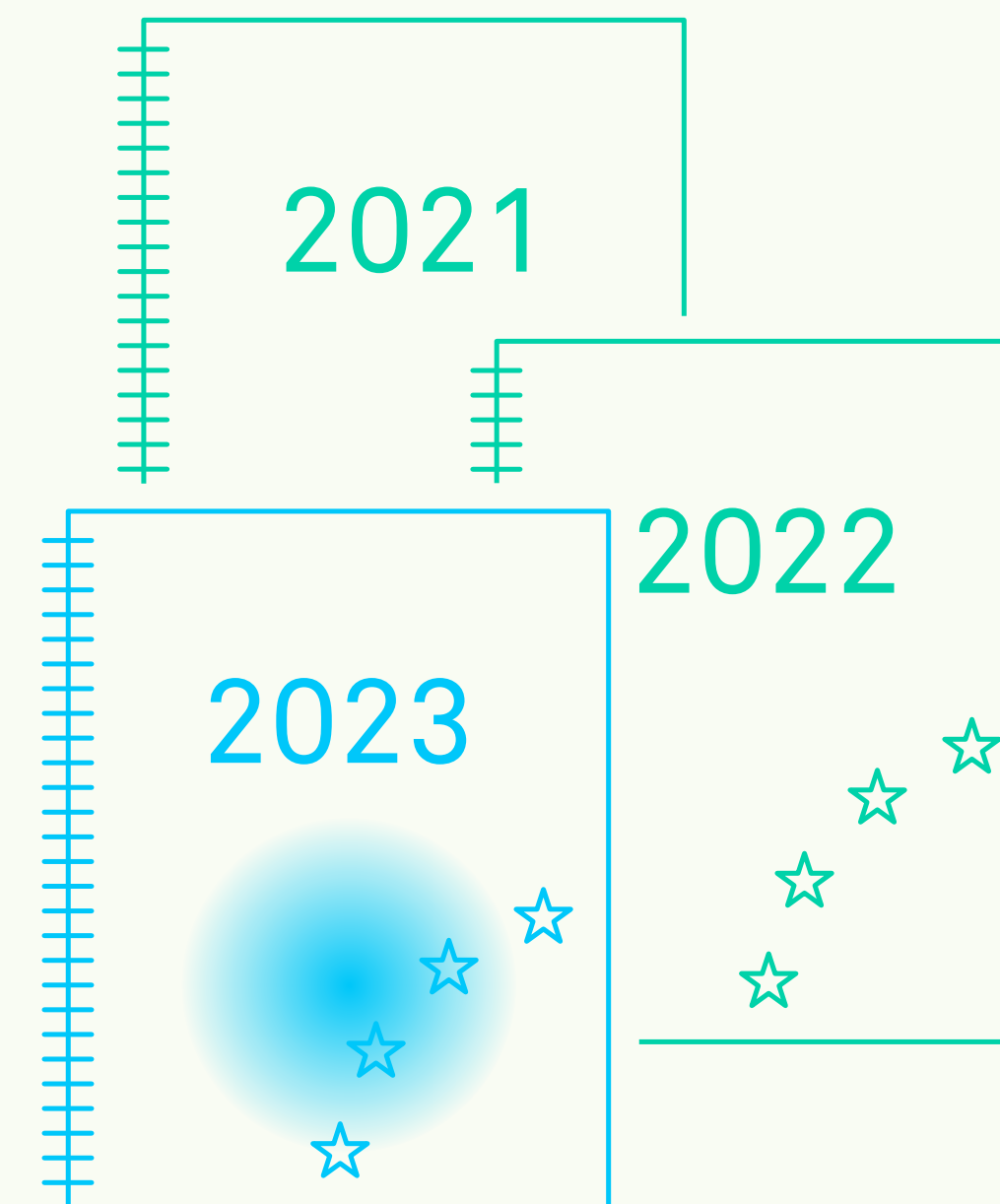
tunisianes, en aquesta àrea geogràfica. De manera similar, tot i que per causes diferents, les ciutats libaneses pateixen una important crisi social i econòmica, en especial des d'octubre de 2019, que han afeblit molt la seva capacitat de cooperació a la Mediterrània.

Des de perspectives més estables, el paper de ciutats marroquines i jordanes és moderat.

5.2 Anàlisi del paper de les ciutats mediterrànies en la política europea de veïnatge de la UE i mapeig d'iniciatives i programes adreçades a ciutats mediterrànies impulsades des de la UE

El paper de les autoritats locals mediterrànies en la implementació de la política europea de veïnatge no ha patit canvis substancials en els darrers anys. Com es descriu en l'apartat següent, la transformació del Procés de Barcelona en la Unió per la Mediterrània a partir de 2008 va donar a l'**Assemblea Regional i Local Euromediterrània (ARLEM)** l'estatus d'observador, fet que garanteix el seu paper a les reunions ministerials i en els seus òrgans rectors (en particular els *Senior Official Meetings*) que són l'espai de trobada de tots els membres per al funcionament de l'organització i de la presa de decisió més enllà de les conferències ministerials. Aquest reconeixement institucional no suposa necessàriament unes millors oportunitats per a les ciutats ni una concreció en iniciatives d'interès tangibles per a la cooperació municipal a la Mediterrània.

“El paper de les autoritats locals mediterrànies en la implementació de la política europea de veïnatge no ha patit canvis substancials en els darrers anys.”

La política territorial europea ofereix alguns programes de cooperació concrets en els quals les ciutats mediterrànies són actors elegibles. En concret, el programa **Interreg Euro-MED** i el programa **Interreg Next-MED** en serien els dos exemples més destacats. No obstant això, cal aturar-se en la capacitat de gestió d'aquests fons per part dels ajuntaments de la Mediterrània. La dificultat de casar els requeriments d'aquests programes amb el funcionament i les normatives internes dels ajuntaments, sovint fa que aquests perdin atractivitat i acabin resultant excloses *de facto* d'aquests programes. Aquest fet, que és incontestable en els ajuntaments del sud i l'est de la Mediterrània, és també un fet a la Mediterrània europea. Alguns exemples són la dificultat de contractació de personal per períodes limitats com ho són els projectes europeus o la dificultat d'inserir els fons en el pressupost municipal, fet que fa que es perdin oportunitats. Un major diàleg entre les àrees potencialment interessades en l'aprofitament d'aquests fons i els serveis d'Intervenció i Secretaria seria desitjable per al ple gaudi de les oportunitats que els fons europeus ofereixen.

En l'anterior marc pressupostari, les convocatòries obertes en el marc del partenariat de ciutats (**Partnership for Sustainable Cities**) han permès projectes significatius entre nombroses autoritats locals europees i contraparts mediterrànies (el projecte **A'SIMA Tunis**, liderat per MedCities amb la participació de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i del qual l'Ajuntament de Barcelona n'és membre associat, n'és un exemple). En el marc pressupostari actual, aquests fons destinats a les autoritats locals del veïnatge es gestionen directament des de les ambaixades de la UE als països i, per tant, cal estrènyer les relacions amb aquestes institucions i seguir les convocatòries que llancen per a un major aprofitament de les oportunitats.

Un altre programa que planteja oportunitats interessants és la iniciativa **CLIMA-MED** (www.climamed.eu) que busca la implementació de projectes significatius per al desenvolupament sostenible i l'eficiència energètica en ciutats del Sud de la Mediterrània, amb la promoció de l'elaboració dels Plans d'Acció per a la Sostenibilitat Energètica i el Clima i l'expansió del Pacte d'Alcaldes pel Clima i l'Energia als ajuntaments mediterranis no europeus. Aquesta iniciativa, que és sobretot una molt bona oportunitat per ajuntaments del Sud, ofereix vies de participació i col·laboració a ajuntaments com Barcelona, per establir marcs de cooperació estables, ja siguin en la participació en algunes activitats o oferint cofinançament.

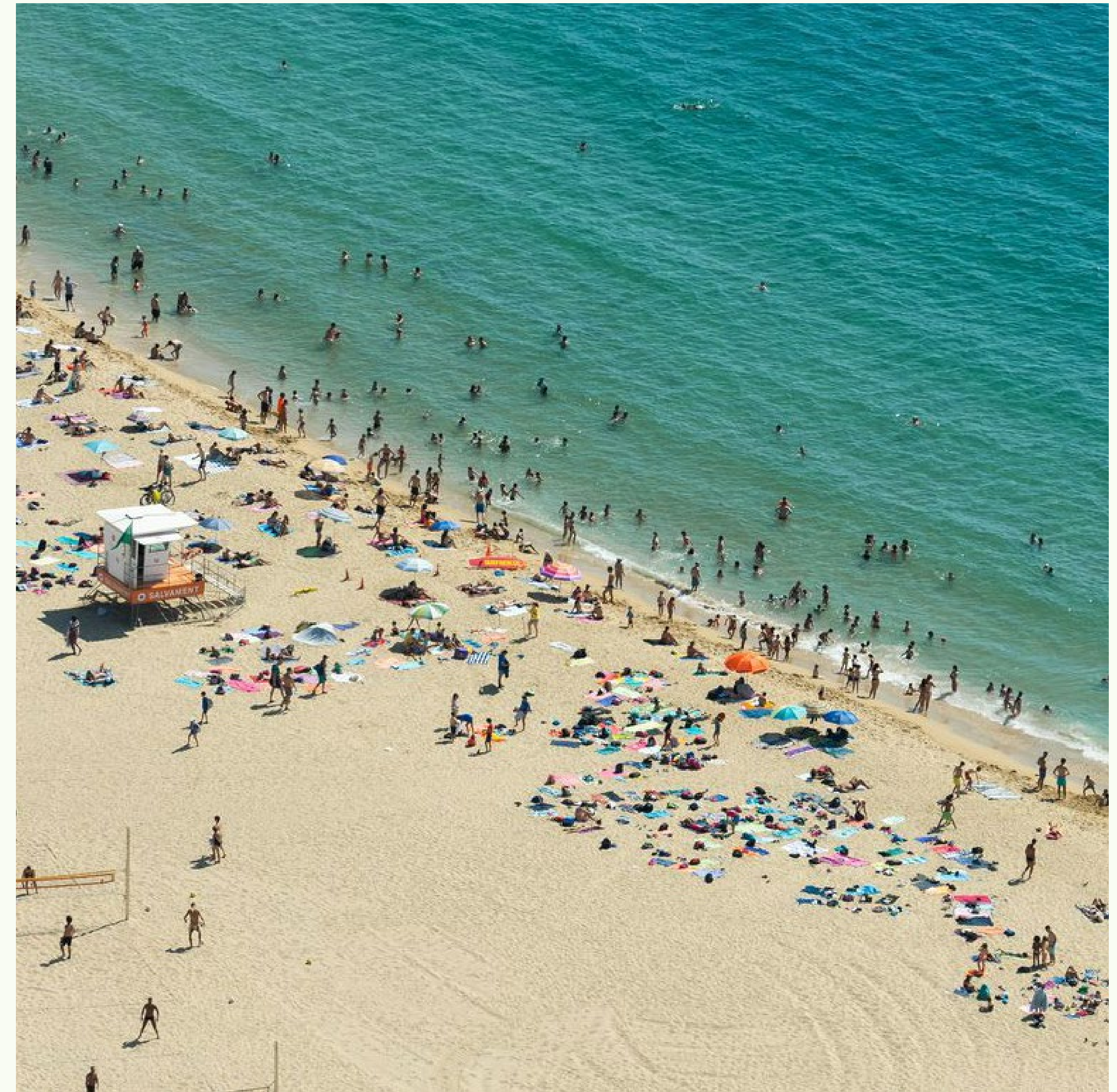
La iniciativa **PRIMA** (www.prima-med.eu), fundació creada per a l'impuls de la recerca i la innovació a la Mediterrània, és una altra de les iniciatives europees amb orientació mediterrània amb oportunitats per a Barcelona. Tot i que l'Ajuntament de Barcelona, com a tal, difícilment es pugui beneficiar de forma directa d'aquests fons més pensats per a instituts de recerca, el fet de tenir la seu a Barcelona posa la ciutat al mapa de la cooperació en l'àmbit de la ciència i la innovació a la regió. La iniciativa, creada l'any 2017 per una decisió del Parlament Europeu com programa de durada limitada, té previst gestionar 490 milions d'euros per al període 2018-2028.

5.3 Anàlisi del paper de les ciutats mediterrànies en la Unió per la Mediterrània i mapeig d'iniciatives adreçades a ciutats impulsades des de la Unió per la Mediterrània

Les ciutats tenen un paper cada cop més important en la implementació de l'Agenda 2030 a causa de la proximitat a la presa de decisions amb els ciutadans. Tot i així, el paper dels ens locals al si de la Unió per la Mediterrània és més aviat de beneficiaris de programes i plans estratègics d'acció que no pas d'actors amb capacitat de decisió pròpia. Amb tot, nombroses iniciatives dirigides cap a les ciutats s'han impulsat des de la Unió per la Mediterrània en aquesta darrera dècada en col·laboració en nombroses ocasions amb altres institucions europees i de l'àmbit mediterrani.

ASSEMBLEA REGIONAL I LOCAL EURO-MEDITERRÀNIA (ARLEM)

L'Assemblea Regional i Local Euro-Mediterrània (ARLEM) va ser creada el 2010 amb vocació predominantment de cooperació i integració regional entre els representants locals i regionals de la UE i els seus homòlegs del sud en àmbits com l'energia, la planificació urbana, l'aigua, el transport urbà o la gestió de residus. En aquest sentit, l'ARLEM articula amb escreix la dimensió territorial a la Unió per la Mediterrània alhora que reforça la integració regional mediterrània i fomenta el diàleg Nord-Sud i Sud-Sud. A nivell tècnic, la seva **Comissió de Desenvolupament Territorial Sostenible** és l'òrgan que vehicula habitualment la cooperació transfronterera i les iniciatives sobre agenda urbana sostenible.

LES CONFERÈNCIES MINISTERIALS SOBRE DESENVOLUPAMENT URBÀ SOSTENIBLE DE LA UNIÓ PER LA MEDITERRÀNIA

Pensades com espais on definir la dimensió urbana de la cooperació euromediterrània, des de la creació de la Unió per la Mediterrània s'han celebrat dues conferències ministerials de desenvolupament urbà. La primera, celebrada a Estrasburg el novembre de 2011, va atorgar a la Unió per la Mediterrània el mandat d'elaborar una **Estratègia Euromediterrània de Desenvolupament Urbà Sostenible** i va fer una crida als Estats membres de la Unió per la Mediterrània i donants internacionals per implementar projectes de desenvolupament urbà sostenible. Aquest últim punt es va concretar en la **Iniciativa de Finançament de Projectes Urbans (IFPU)**, que pretén facilitar oportunitats d'accés a finançament addicional a través d'institucions financeres internacionals i europees, així com programes d'agències nacionals de desenvolupament per a grans projectes de transformació urbana.

El maig del 2017, la II Conferència Ministerial de la Unió per la Mediterrània sobre desenvolupament urbà sostenible d'El Caire va definir els pilars d'una **Agenda Urbana de la Unió per la Mediterrània**. Fruit del diàleg dels grups de treball que es van establir es va aprovar el juliol del 2021 el **Pla d'Acció Estratègic de Desenvolupament Urbà 2040** que persegueix un desenvolupament urbà coordinat a tota la regió euromediterrània sobre la base de principis de planificació territorial, evidència científica i sostenibilitat. Contempla nou eixos temàtics d'intervenció:

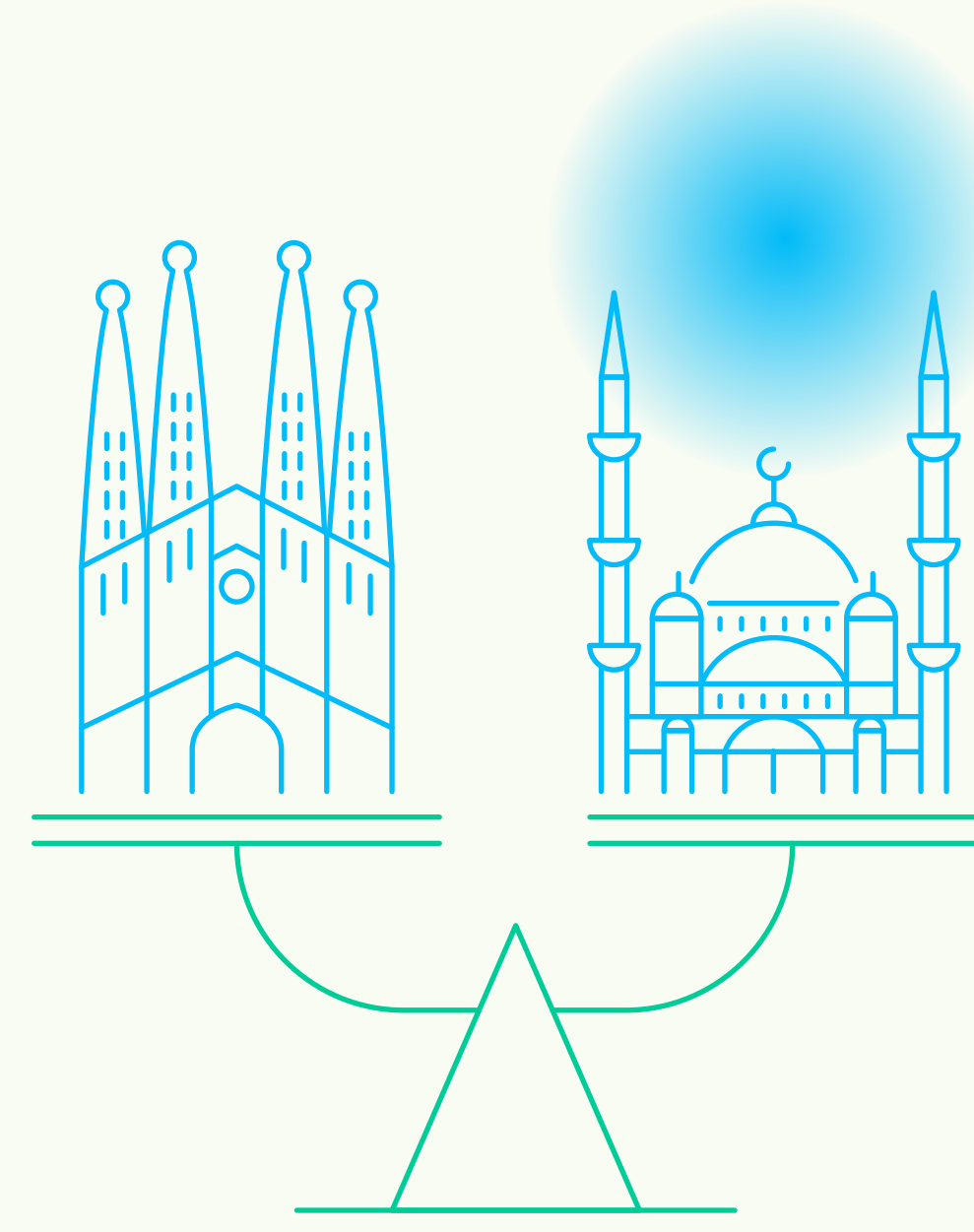
- 1) habitatge,
- 2) zones portuàries,
- 3) infraestructura verda i blava,
- 4) conservació del patrimoni,
- 5) barris desfavorits,
- 6) terrenys abandonats,
- 7) infraestructures urbanes,
- 8) regeneració d'espais públics, i
- 9) noves ciutats i barris.

5.4 Mapeig de xarxes i organitzacions de ciutats que treballen en la regió mediterrània

Des d'un punt de vista menys de programes europeus i més d'acció de xarxes, la realitat de la cooperació territorial europea, en particular en el seu àmbit mediterrani, ha patit una certa evolució en els darrers anys.

En primer lloc, destaca la desaparició de la Comissió Mediterrània de Ciutats i Governos Locals Units (CGLU) l'any 2016. Aquesta Comissió comptava amb un suport estructural de l'Ajuntament de Marsella i consistia en un fòrum polític informal entre actors subestats a la Mediterrània. Entre els seus èxits més destacats hi figuren l'organització del Fòrum d'autoritats locals i regionals de la Mediterrània, que es va desenvolupar els anys 2008 (Marsella), 2010 (Barcelona), 2013 (Marsella) i 2016 (Sussa). Es tractava d'un espai força horitzontal de treball entre ciutats i regions amb una certa veu i

“Manca un espai polític estable entre ciutats a la regió mediterrània.”

capacitat d'influència en l'àmbit regional, que va permetre alçar la veu durant el procés de creació de la Unió per la Mediterrània i el seu establiment a Barcelona durant la presidència espanyola del Consell de la UE l'any 2010. D'alguna manera, la creació de l'ARLEM aquell mateix any va suposar la transformació dels treballs de la Comissió cap a una lògica més institucional, com s'ha descrit en l'apartat anterior, sense que això necessàriament suposés una major apropiació per part de les autoritats locals i regionals de la Mediterrània ni una millor resposta a les seves necessitats.

Els motius que expliquen la desaparició de la comissió Mediterrània de la CGLU són, d'una banda, la creació de l'ARLEM, la manca de suport per part de la Regió Sud i, en certa manera, que aquesta comissió era una excepció dins de l'organització territorial de CGLU, organitzada en regions mundials de més abast, com Àsia Occidental o Àfrica. En qualsevol cas, la desaparició de la comissió mediterrània va suposar una certa invisibilització del fet mediterrani dins de la CGLU i l'eliminació d'un espai *bottom-up* de les ciutats de la regió per al debat polític. Podríem concloure que aquest buit encara existeix avui en dia i que constitueix una oportunitat de relançament per a Barcelona, segurament amb la complicitat d'altres actors.

En aquests darrers anys, un dels altres fets destacables en la realitat de les xarxes i organitzacions de ciutats a la Mediterrània és segurament la creació de MedCities com a organització amb personalitat jurídica pròpia. MedCities és una xarxa d'ajuntaments i unions de municipis per al treballar per al desenvolupament sostenible i ambiental a la Mediterrània, creada l'any 1991 pel Programa d'Assistència Tècnica per al Mediterrani impulsat pel PNUD, la Comunitat Econòmica Europea i el Banc Mundial. Després de 25 anys d'aglutinar la cooperació entre ciutats

a la regió i d'ampliar el seu àmbit d'actuació del medi ambient a una noció més àmplia del desenvolupament sostenible, el 2016 MedCities es va convertir en una entitat amb personalitat jurídica pròpia, fet que li ha permès augmentar la seva capacitat de gestió i la seva estructura, convertint-se en un dels principals actors per a la cooperació entre ciutats a la Mediterrània.

La ciutat de Barcelona, membre fundador de MedCities juntament amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona, té en aquesta xarxa un instrument de relació amb 72 entitats municipals de la regió que suposa una oportunitat destacable per convertir la ciutat en espai de referència per a la cooperació local a la regió. Aquest fet, que en gran mesura ja es produeix -en especial en l'àmbit de la implementació de projectes tangibles de desenvolupament urbà sostenible- encara no es plasma en un lideratge en el diàleg polític, essent MedCities percebuda principalment com un instrument tècnic. Així mateix, MedCities ja juga també un paper polític de representació dels ajuntaments mediterranis per tal de donar veu al municipalisme i al necessari rol que les autoritats locals haurien de tenir per tal de fer efectives les agendes internacionals.

Els dos fenòmens descrits -l'auge de MedCities com a espai de cooperació tècnica entre ciutats i la desaparició de la comissió mediterrània de CGLU-, entesos com a part d'un mateix procés, posen de manifest la manca d'un espai polític estable entre ciutats a la regió mediterrània. Això es podria explicar en part per un cert "efecte fatiga" de les ciutats en aquest tipus de fòrums. La hipòtesi seria aquí que les ciutats busquen cooperacions més concretes que es converteixin en oportunitats tangibles per sobre dels espais de diàleg polític. També caldria destacar l'impuls de xarxes de ciutats sorgides de la filantropia (C40, 100 Resilient Cities), amb una projecció pública molt forta, que

ha eclipsat algunes de les xarxes tradicionals. En qualsevol dels casos, cap d'aquestes xarxes té una dimensió estrictament mediterrània i la finestra d'oportunitat segueix oberta.

No obstant, existeixen algunes iniciatives d'abast moderat que val la pena mencionar en aquest apartat. En primer lloc, la Xarxa de Ciutats Euromed, impulsada actualment per l'Ajuntament de Niça i que en el passat havia caigut sota l'ègida d'altres ajuntaments del sud de França. Es tracta d'una xarxa poc amb activitat irregular, força focalitzada en qüestions de seguretat i que ha servit per a la projecció de polítics de la ciutats com a resposta al greu atemptat que va patir Niça l'any 2016. En segon lloc, trobem el Comitè pel Partenariat Euromediterrani dels Poders Locals i Regionals (COPPEM), amb seu a Palerm, amb una certa activitat estable de conferència i trobades en l'àmbit de la governança i els drets humans. Per últim, el passat mes de febrer va tenir lloc la Conferència Internacional d'Alcaldes de la Mediterrània, promoguda per l'Ajuntament de Florència, sense que de moment es conegui la continuïtat de les activitats del grup de ciutats que van reunir-s'hi.

Sembla destacable, doncs, que en el marc dels fòrums polítics, existeixen iniciatives fraccionades, sense un lideratge clar. Això contrasta amb l'existència de relacions bilaterals importants entre les ciutats o per a fer front a problemàtiques concretes com la coordinació que es va produir el 2018 entre algunes ciutats de l'Arc Mediterrani per donar resposta al bloqueig dels ports italians a les embarcacions provinents del nord d'Àfrica. Sembla, doncs, que per a determinades temàtiques hi ha la voluntat de coordinació però es posa de manifest la dificultat de mantenir fòrums polítics estables a nivell local. Un exemple seria la Carta de Lampedusa, com a espai de compromís de les ciutats per a l'acollida de persones migrades.

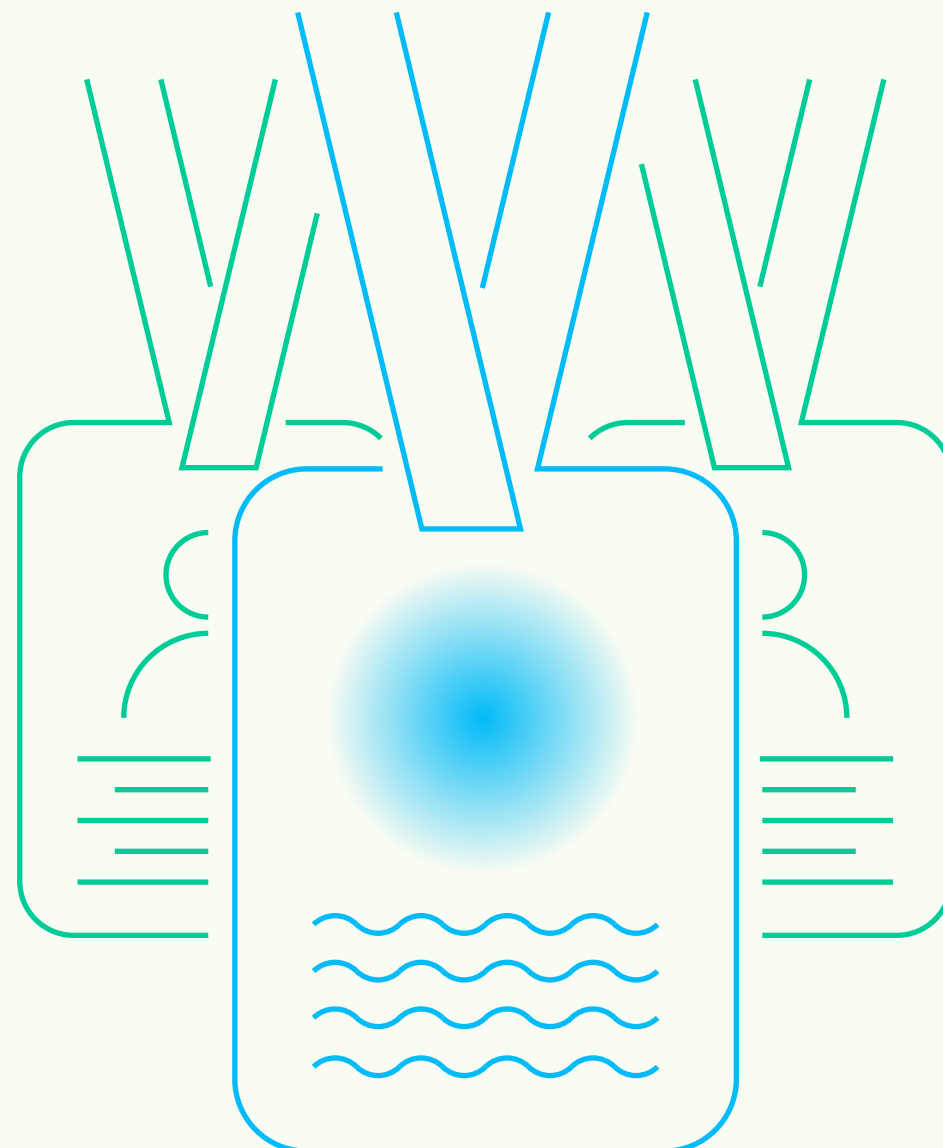

ESTAT DE LA COOPERACIÓ EUROMEDITERRÀNIA DE L'AJUNTAMENT I LA UNIÓ PER LA MEDITERRÀNIA

06

Des de l'establiment de la secretaria de la Unió per la Mediterrània a Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona sempre ha expressat la seva voluntat de col·laborar amb aquesta institució i ha donat tot el suport necessari per facilitar el seu funcionament.

Al llarg d'aquests anys, les relacions entre la Unió per la Mediterrània i l'Ajuntament s'han mantingut a un nivell protocol·lari i tècnic. Subsegüentment, no s'ha participat mai en reunions d'alt nivell.

Des del 2018 i coincidint amb la presa de possessió de l'actual secretari general, Sr. Nasser Kamel, les relacions amb la Unió per la Mediterrània estan sent més fluides i s'ha establert una interlocució més directa i operativa. Això es trasllada en que ambdues institucions treballen conjuntament en diferents iniciatives:

- L'any 2020, amb l'inici de la commemoració del 25è Aniversari de la Declaració de Barcelona, la Unió per la Mediterrània va participar en la XI Sessió Plenària de l'ARLEM, que se celebrà el mes de gener al Palau de Pedralbes.
- El secretari general, Nasser Kamel, va participar amb un vídeo en els Diàlegs d'Alcaldes Barcelona + 25 celebrats el mes de novembre del 2020.
- També en el marc de l'aniversari del Procés de Barcelona, la Unió per la Mediterrània organitzà la conferència Women4Mediterranean en què van participar representants de l'Ajuntament de Barcelona.
- Des de la Direcció d'Innovació empresarial i del Departament de Promoció de Ciutat s'ha participat, puntualment, en seminaris i reunions organitzades per la Unió per la Mediterrània. Exemple d'aquesta participació va ser la trobada Sustainable Urbanisation through Port City Transformation del 28 i 29 de setembre 2022 on es presentà els projectes d'Economia Blava que s'estan duent a terme des de l'Ajuntament de Barcelona.

- Durant el 2022 s'ha treballat amb la Unió per la Mediterrània i l'IEMed en l'organització del Concert del Dia de la Mediterrània, la primera edició del qual es va celebrar el 26 de novembre al Born Centre de Cultura i Memòria.
- La gerència d'Habitatge té contacte amb la Unió per la Mediterrània i puntualment col·labora en activitats que la secretaria organitza. Exemple d'aquesta col·laboració és l'International Social Housing Festival en què la Unió per la Mediterrània està en converses amb l'Ajuntament de Barcelona per organitzar alguna activitat en el marc d'aquest festival. El gerent d'Habitatge també ha participat en fòrums sobre habitatge que s'ha organitzat des de la Unió per la Mediterrània.

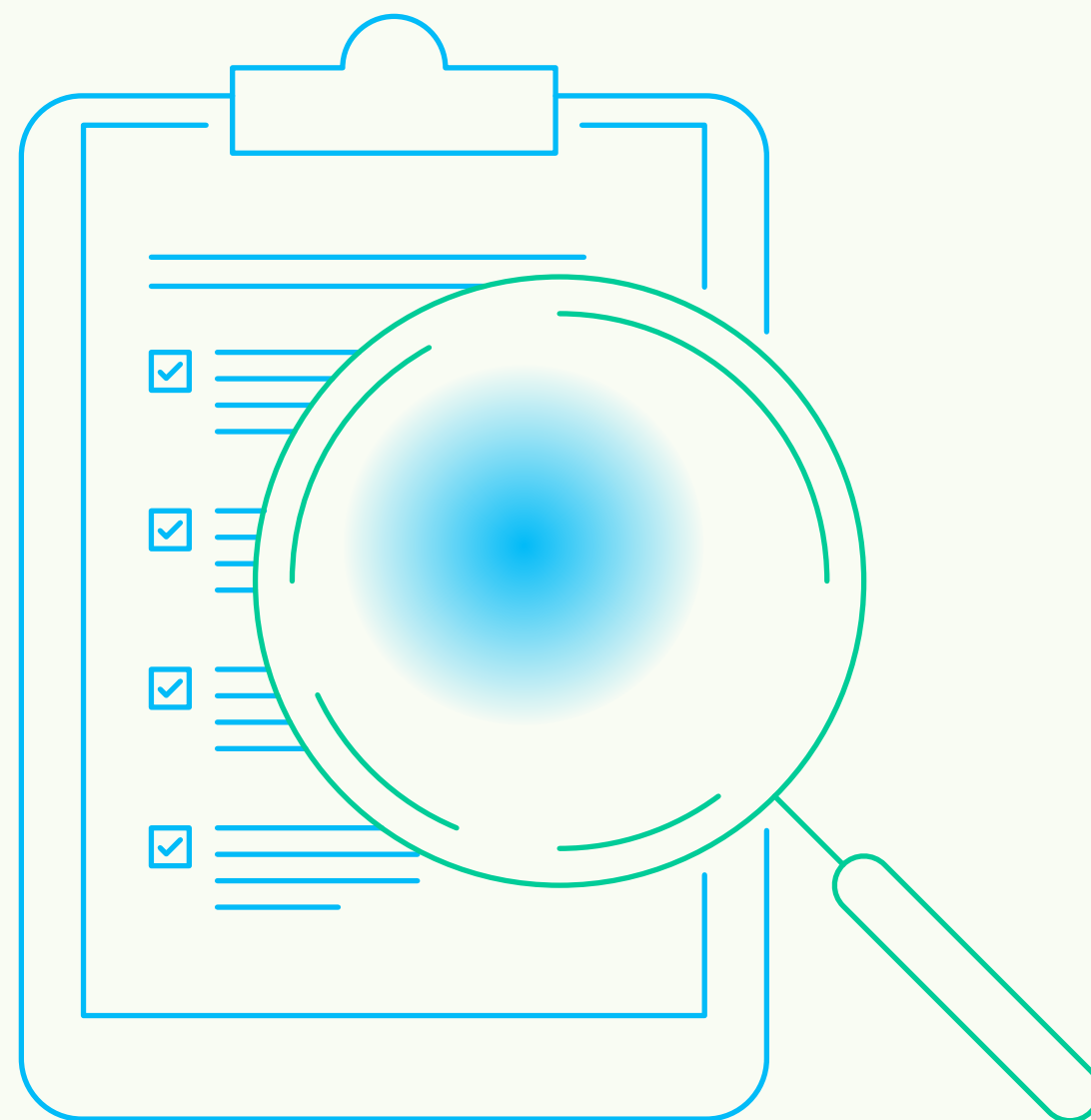

CONCLUSIONS

07

Un breu repàs pels contextos polítics, econòmics, demogràfics i culturals de la regió mediterrània ens posen de manifest reptes que ja apareixien en la Conferència Euromediterrània de Barcelona de 1995 als quals s'han afegit de manera contundent noves dimensions o, més ben dit, l'explosió de fenòmens aleshores en segon terme com la lluita contra el canvi climàtic, la igualtat de gènere i la digitalització.

Aquest entorn ple de reptes, però, ofereix dues característiques favorables a l'acció mediterrània de Barcelona. En primer lloc, les ciutats tenen un paper destacat en les relacions euromediterrànies, fet que no existia l'any 1995. La creació de diferents organitzacions i les iniciatives de nombroses ciutats, sovint a través de visions excessivament fragmentades, han reafirmat el paper de les ciutats com a actors. En segon lloc, després d'anys de diàleg i d'esforços en la construcció institucional (UpM, ARLEM), hi ha consens de la necessitat de focalitzar-se en accions concretes i tangibles que tinguin un impacte directe en la vida de la població.

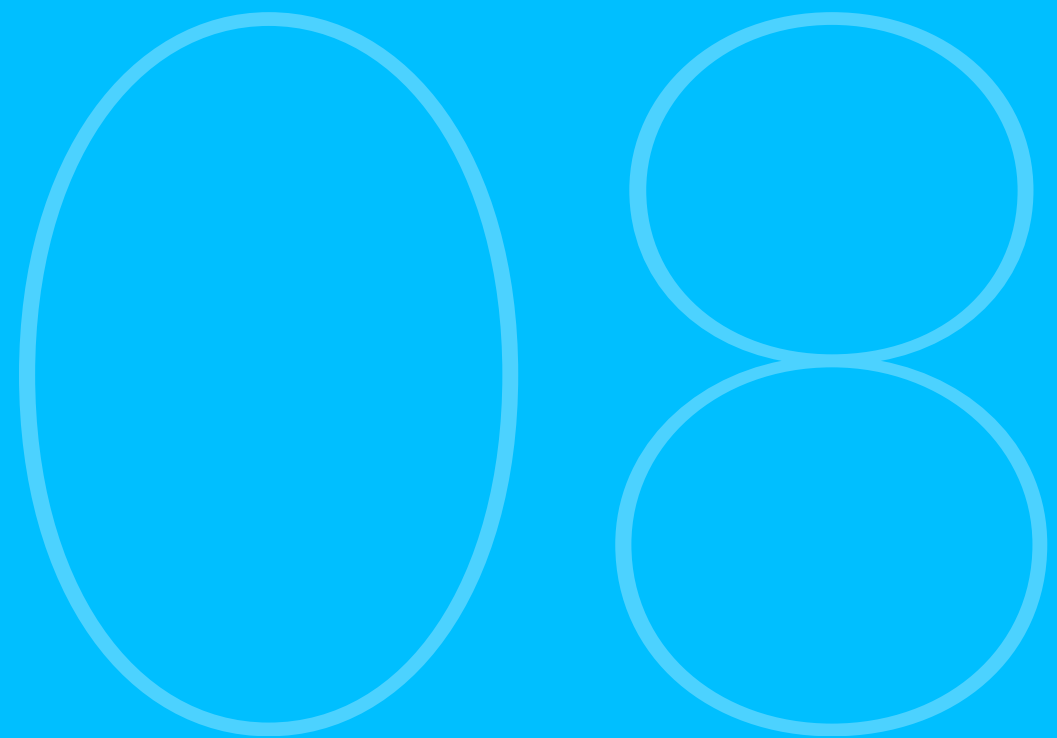
En aquest sentit, el context afavoreix l'existència d'un full de ruta ben determinat que permeti centrar els esforços en pràctiques contrastades, que ja estan donant resultats a escala local, per tal d'exportar-les i generalitzar-les en altres ciutats de la regió. En lloc de pensar en grans programes ambiciosos a la regió, aquesta estratègia respon a la necessitat imperiosa de teixir i entrellaçar les iniciatives existents, dotar-les d'una visió compartida sense a l'hora perdre el focus de la seva aplicació pràctica.

Fixant-nos amb els objectius inclosos a les fitxes que es presenten a l'apartat Estratègia, la Mediterrània necessita seguir construint regió, una regió integrada, que doni un marc comú a les nombroses iniciatives ja existents a nivell local i que estableixi ponts per a la seva replicabilitat. En segon lloc, la consolidació d'un grup de ciutats que comparteixen pràctiques i que ho fan des del convenciment que el treball en comú pot no només ajudar-nos a avançar vers un model de regió sostenible i pròspera sinó també evitar errades que altres hagin pogut cometre en el passat. Per últim, una regió on Barcelona hi continua tenint un paper de lideratge, com l'inici d'una tercera

etapa centrada en la implementació concreta de solucions, després d'una primera etapa que va iniciar-se el 1995 amb la Conferència de Barcelona i una segona que arrenca el 2008 amb la creació de la Unió per la Mediterrània.

Des de l'herència que marquen aquestes dues fites, l'estratègia euromediterrània busca afavorir la posada en pràctica d'actuacions concretes i tangibles, dins d'un marc comú, per continuar avançant cap a vells objectius d'integració des de nous enfocaments més concrets.

FITXES D'ACCIÓ

Fruit de l'exercici de diagnòstic descrit als apartats anteriors, s'han elaborat un total de 19 fitxes que proposen actuacions concretes i tangibles per a maximitzar el posicionament de la ciutat de Barcelona en la regió euromediterrània així com per a ampliar aquest posicionament a àmbits que encara no han estat suficientment explorats.

Aquestes propostes d'acció s'han organitzat en funció dels seus objectius estratègics principals, si bé part d'elles són vàlides per a satisfer, addicionalment, altres objectius de manera secundària, tal i com es mostra a les successives fitxes.

El següent llistat recull les accions que la present estratègia euromediterrània proposa:

OBJECTIU ESTRATÈGIC PRINCIPAL:

Exercir capitalitat mediterrània

1. Major presència dels afers mediterranis en la Taula de Coordinació Internacional

Àmbit d'acció: Intern

Àmbits temàtics: Canvi climàtic, Serveis urbans, Economia blava, Drets socials, Turisme, Acció cultural, Educació, Ocupació, Comerç

2. Permeabilització de la Mediterrània en les programacions culturals internes i externes

Àmbit d'acció: Local

Àmbits temàtics: Acció cultural, Turisme

3. Posada en comú dels plans de treball d'organitzacions de l'àmbit mediterrani de cara a l'any següent

Àmbits d'acció: Intern, Local, Supralocal

Àmbits temàtics: Canvi climàtic, Serveis urbans, Desenvolupament sostenible, Economia blava, Drets socials, Comerç, Turisme, Acció cultural, Ocupació

4. Pla de treball conjunt amb la secretaria de la Unió per la Mediterrània

Àmbit d'acció: Supralocal

Àmbits temàtics: Canvi climàtic, Serveis urbans, Ocupació, Economia blava, Drets socials, Habitatge, Turisme, Acció cultural, Desenvolupament sostenible

5. Visibilitat dels projectes europeus amb actors de Barcelona i mapeig de programes europeus amb actuacions a la Mediterrània

Àmbit d'acció: Local

Àmbits temàtics: Canvi climàtic, Serveis urbans, Economia blava, Drets socials, Turisme, Acció cultural

6. Taula de treball conjunta amb el MAEUEC i la Generalitat de Catalunya sobre la capitalitat mediterrània de Barcelona

Àmbits d'acció: Intern, Local, Supralocal

Àmbits temàtics: Canvi climàtic, Serveis urbans, Economia blava, Drets socials, Turisme, Acció cultural

OBJECTIU ESTRATÈGIC PRINCIPAL:

Construir regió i valors

7. Campanyes de sensibilització coordinades amb ciutats en l'àmbit de les xarxes

Àmbit d'acció: Supralocal
Àmbits temàtics: Canvi climàtic, Serveis urbans, Economia blava, Drets socials, Turisme, Acció cultural

8. Campanya internacional “Barcelona, metròpoli mediterrània”

Àmbits d'acció: Intern, Local
Àmbits temàtics: Canvi climàtic, Serveis urbans, Economia blava, Drets socials, Turisme, Acció cultural

9. Commemoració del Dia de la Mediterrània

Àmbits d'acció: Intern, Local, Supralocal
Àmbit temàtic: Acció cultural

10. “Músiques de la Mediterrània”

Àmbits d'acció: Intern, Local
Àmbit temàtic: Acció cultural

11. Desenvolupament del Pavelló Blau Mediterrani

Àmbit d'acció: Local
Àmbits temàtics: Canvi climàtic, Serveis urbans, Economia blava, Drets socials, Turisme, Acció cultural

12. Presència d'escriptors mediterranis als actes de Sant Jordi, en col·laboració amb el món editorial

Àmbits d'acció: Intern, Supralocal
Àmbit temàtic: Acció cultural

OBJECTIU ESTRATÈGIC PRINCIPAL:

Generar polítiques i bones pràctiques

13. Dinàmiques de cooperació, transferència de coneixement i experiència entre ens locals

Àmbit d'acció: Intern, Supralocal
Àmbit temàtic: Canvi climàtic, Serveis urbans, Economia blava, Turisme

14. Foment de MedCities com a espai de diàleg polític entre governs locals en coordinació amb CGLU

Àmbit d'acció: Intern
Àmbits temàtics: Canvi climàtic, Serveis urbans, Economia blava, Drets socials, Turisme, Acció cultural

15. Projecte de suport a la digitalització d'escoles a la Mediterrània en col·laboració amb el Centre Tecnològic GIGA

Àmbits d'acció: Local, Supralocal
Àmbits temàtics: Canvi climàtic, Acció cultural, Drets socials, Educació, Digitalització

16. Aliança amb la UpM en la promoció de l'ocupabilitat de les dones en l'àmbit digital

Àmbits d'acció: Intern, Local
Àmbits temàtics: Digitalització, Drets socials, Ocupació, Acció cultural, Educació

17. Cooperació entre mercats i comerç local com a model de ciutat mediterrània

Àmbit d'acció: Intern, Local
Àmbit temàtic: Canvi climàtic, Serveis urbans, Economia blava, Drets socials, Comerç

18. Cooperació entre ciutats accessibles a la Mediterrània

Àmbits d'acció: Intern, Local, Supralocal
Àmbits temàtics: Serveis urbans, Turisme, Drets socials, Acció cultural

19. Mecanismes de resposta ràpida humanitària de Barcelona i dels governs locals a la Mediterrània

Àmbits d'acció: Local, Supralocal
Àmbits temàtics: Canvi climàtic, Serveis urbans, Economia blava, Drets socials

1.

Major presència dels afers mediterranis en la Taula de Coordinació Internacional

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Canvi climàtic
- Economia blava
- Turisme
- Comerç
- Educació
- Serveis urbans
- Drets socials
- Acció cultural
- Ocupació

Objectius de l'acció

- Agrupar i coordinar les accions en la regió euromediterrània que es duen a terme des de l'Ajuntament
- Generar una major interacció entre les diferents àrees de l'Ajuntament que treballen en l'àmbit euromediterrani
- Alimentar l'Estratègia Euromediterrània a partir de les estratègies existents dels departaments
- Generar interès i implicació dels serveis tècnics en l'acció euromediterrània de l'Ajuntament

Antecedents i justificació

Un dels principis generals de l'Estratègia Euromediterrània de Barcelona és el d'aconseguir identificar les accions de vocació més clarament mediterrània i donar-les coherència, més que desenvolupar accions ad hoc sense vinculació amb l'actuació de cadascun dels departaments de l'Ajuntament. Per aquest motiu, la implicació i el vincle amb els departaments és fonamental, ja que l'estratègia no deixa de ser un marc en el qual impulsar alguna de les seves accions prioritàries, aconseguir dotar-les d'atenció o recursos especials i facilitar-ne la implementació. Per tant, es proposa crear sessions monotemàtiques sobre la Mediterrània i augmentar els temes

mediterranis que es debaten en el sí de la Taula de Coordinació Internacional, dotant-los també d'una dimensió mediterrània. Com més útil sigui percebuda l'Estratègia Euromediterrània de Barcelona pels departaments, més fàcil serà comptar amb la seva complicitat per implementar-la.

Descripció de l'acció

Preparació

Per tal que els debats de la Taula siguin fructífers, és interessant comptar amb una bona comprensió dels seus objectius i intentar que els participants dels diferents departaments tinguin posicions semblants. Això permetrà que les anàlisis, les accions conjuntes i l'avaluació es facin partint d'enfocaments similars. La incorporació de la dimensió euromediterrània al grup existent pot ser una oportunitat per repensar la composició i els objectius de la Taula i vincular-la més a les actuacions de cadascun dels departaments, que estigui al servei dels departaments i no sigui percebut com una feina afegida.

Execució

Per garantir l'èxit de la vinculació de la Taula a l'Estratègia Euromediterrània de Barcelona, caldrà acotar la participació d'aquesta en un període determinat. Per aquest motiu, es proposa convocar una primera reunió per posar en comú l'Estratègia Euromediterrània

de Barcelona, especialment aquells projectes que necessiten la complicitat dels diferents departaments. En aquesta reunió, caldria insistir sobre aquelles fitxes que cal desenvolupar més i de manera conjunta entre els diferents responsables de la implementació de l'Estratègia. Aquesta primera reunió seria una bona ocasió per fixar reunions bilaterals amb aquells departaments més implicats en determinades fitxes i començar un treball en paral·lel per a la seva implementació. Es proposa que es faci una segona reunió al cap d'uns mesos (8-10) per repassar l'estat d'execució de les fitxes i una darrera reunió al cap de 24 mesos, quan la major part de les accions de l'Estratègia Euromediterrània de Barcelona haurien d'estar encarrilades, per veure l'estat d'implementació de les mateixes.

Seguiment

Aquesta acció és, en si mateixa, una acció de seguiment ja que busca generar complicitat i acumular esforços per a la implementació de l'Estratègia dins de l'Ajuntament de Barcelona. El repte rau en posar l'estratègia al servei de l'activitat dels departaments i no viceversa. Cada una de les reunions del grup de treball tractarà l'evolució en la implementació duta a terme des de la darrera reunió. L'objectiu és que després de les (almenys) 3 reunions i 24 mesos, l'activitat del grup hagi servit per

millorar de manera significativa la maduresa de les fitxes i la implementació de les accions.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- Departaments de l'Ajuntament de Barcelona

Fonts de finançament

Sense cost.

Pressupost aproximat

Sense cost.

Calendari aproximat per a l'execució

- Primera reunió de la Taula en clau mediterrània: 2 mesos després de l'aprovació de l'Estratègia
- Segona reunió: 8-10 mesos després de la primera reunió amb l'objectiu de revisar les fitxes i l'estat d'implementació
- Tercera reunió: passats 24 mesos des de l'inici per a l'avaluació del conjunt de les actuacions i reflexió sobre la propera etapa i passos a seguir

Resultats esperats

- Implicació del conjunt dels departaments en el procés d'implementació de l'estratègia euromediterrània
- Desenvolupament de les fitxes que requereixen una major implicació de determinats departaments per definir millor les accions prèviament identificades
- Transversalització de l'estratègia, posicionant-la com un instrument dels departaments per tirar endavant part de les seves estratègies sectorials

2.

Permeabilització de la Mediterrània en les programacions culturals internes i externes

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Turisme
- Acció cultural

Objectius de l'acció

- Posicionar Barcelona com a centre cultural de referència pels artistes de la Mediterrània
- Potenciar un diàleg amb les programacions estables de la ciutat
- Reforçar l'oferta cultural de la ciutat des d'una òptica mediterrània

Antecedents i justificació

Barcelona compta amb una rica programació cultural i és ciutat de referència de festivals de gran impacte a nivell estatal i internacional. D'acord amb la visió general de l'Estratègia de potenciar la dimensió mediterrània dins l'activitat ordinària de la ciutat, l'objectiu és que aquestes programacions incloguin propostes punteres en l'àmbit mediterrani. Es considera que, més enllà d'activitats puntuals pensades estrictament en clau mediterrània, és important que els festivals i les programacions de gran impacte tinguin en ment la voluntat de la ciutat de projectar internacionalment una identitat mediterrània forta i que, per tant, el públic local i internacional tingui Barcelona com a referència a l'hora d'oferir espectacles dels principals actors de referència. Festivals internacionals com el Primavera Sound o el Sònar, i d'altres amb gran assistència de públic que es desenvolupen a la ciutat (Festival Cruïlla

o Festival Grec, entre altres), amb els quals l'Ajuntament de Barcelona ja col·labora, serien el principal focus d'aquesta acció.

Descripció de l'acció

Preparació

El primer pas per a la implementació de l'acció és el treball conjunt amb l'ICUB per alinear les actuacions i revisar-ne la pertinència. L'Ajuntament de Barcelona manté relacions estables i de suport a la majoria de programacions estables de renom de la ciutat i és important que aquesta acció sigui compatible amb la complexitat d'aquestes relacions. La reflexió prèvia d'aquesta acció conclou que pot ser difícil que les actuacions específicament mediterrànies es puguin fer un forat a la ja atapeïda agenda cultural de la ciutat i que és millor augmentar la dimensió mediterrània de les programacions existents, mantenint la llibertat de programació dels promotors dels festivals i la seva línia artística. També cal tenir en compte que existeixen ja programacions estrictament mediterrànies, com al Fira Mediterrània de Manresa, amb la qual també es podrien establir sinèrgies.

Execució

L'acció no ha de ser percebuda com una voluntat d'intervenir de manera significativa en la programació musical de la ciutat, que és rica i diversa gràcies a la combinació

d'esforços entre diferents tipus de programadors i d'actors, públics i privats. Per poder posicionar la ciutat com a espai de referència per a artistes i per al públic interessat en la música mediterrània, cal promoure complicitats amb els festivals, mostrant-los l'interès en fomentar aquest tipus de propostes i fer-los confiança per incloure'ls de manera natural en les seves programacions.

Seguiment

A través de les reunions periòdiques que l'Ajuntament ja té amb aquests programadors i promotors s'analitzarà la rebuda de les propostes i la seva coherència amb el conjunt de les programacions i es treballarà en col·laboració per tal de veure si cal modificar la iniciativa o adaptar-la a la resposta rebuda.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- ICUB
- Principals festivals que se celebren a Barcelona
- Promotors musicals

Fonts de finançament

A definir.

Pressupost aproximat

A definir.

Calendari aproximat per a l'execució

- Període d'anàlisi de prioritats i d'accions amb l'ICUB: 3 mesos
- Treball conjunt amb els programadors: 5 mesos
- Celebració de la primera temporada de cada festival on es busca la major presència d'aquestes propostes: estiu 2024

Resultats esperats

- Augment del número de concerts de referència de músics de la Mediterrània a Barcelona
- Creixement de la reputació de la ciutat com a capital cultural i de promoció de la música mediterrània en directe
- Establiment de col·laboracions a mig i llarg termini amb altres ciutats i festivals que promoguin propostes similars

3.

Posada en comú dels plans de treball d'organitzacions de l'àmbit mediterrani de cara a l'any següent

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Canvi climàtic
- Serveis urbans
- Economia blava
- Drets socials
- Turisme
- Acció cultural
- Comerç
- Ocupació
- Desenvolupament sostenible

Objectius de l'acció

- Reforçar l'exercici de la capitalitat mediterrània de Barcelona gràcies a la coordinació d'actors de la ciutat amb activitat a la Mediterrània
- Desenvolupar una metodologia per a la presentació i posada en comú de les estratègies de les organitzacions identificades.
- Contribuir a l'establiment de sinèrgies entre els plans de treball de les organitzacions identificades

Antecedents i justificació

La I Conferència Euromediterrània i sobretot el Fòrum Civil Euromed van situar Barcelona en el mapa de totes les entitats i organitzacions de la societat civil que tenien una vocació mediterrània. Més endavant, l'establiment a Barcelona del Secretariat de la Unió per la Mediterrània va reforçar aquesta aposta de Barcelona per esdevenir capital de la Mediterrània. Des d'aleshores, són nombroses les institucions de vocació netament mediterrànies que s'han creat o establert a Barcelona, i també són diverses les entitats barcelonines que, a recer d'aquesta projecció euromediterrània que ofereix la ciutat, han posat en marxa projectes i programes en l'àmbit de la Mediterrània. Per a totes

elles seria valuós disposar d'un espai i una metodologia per a posar en comú els seus plans de treball i explorar possibles sinèrgies.

Descripció de l'acció

Des de l'Ajuntament de Barcelona s'impulsaria la celebració d'un fòrum euromediterrani en el qual les organitzacions internacionals amb seu a Barcelona i els centres de recerca, actors econòmics, entitats socials i altres iniciatives ciutadanes disposessin d'una oportunitat per posar en comú els seus plans de treball o iniciatives que desenvolupen en l'àmbit mediterrani. L'objectiu seria doble: d'una banda, identificar possibles vies de cooperació entre actors, i, de l'altra, facilitar a l'Ajuntament la identificació de projectes estratègics que puguin contribuir a reforçar l'exercici de la capitalitat mediterrània de Barcelona i millorar l'actualització del seu propi pla de treball a la regió.

Preparació

Identificació de les principals entitats que compleixen els requisits establerts i llançament de la convocatòria. Pel que fa a la metodologia, seria necessari dissenyar un programa que facilités la presentació dels plans de treball i l'intercanvi d'impressions entre entitats temàticament afins, a fi d'afavorir l'establiment de vies de col·laboració.

En el moment del disseny, caldrà valorar de quina manera s'impliquen altres institucions supramunicipals que també treballen a la regió.

Execució

Desenvolupament d'una activitat en format fòrum d'una jornada sencera per a totes les entitats participants. Caldria que es preveïés disposar d'espais per a presentacions plenàries i de sales per al desenvolupament de sessions paral·leles en grups més reduïts. A fi d'incentivar l'establiment de projectes de col·laboració entre les entitats participants, es podria contemplar la possibilitat d'obrir un canal de cofinançament d'accions concretes en les quals estiguessin involucrades un número mínim d'entitats, alguna d'elles amb seu a Barcelona.

Seguiment

Seria interessant que, independentment de què s'obrís o no aquest canal de cofinançament, des de l'Ajuntament es poguessin valorar i incorporar algunes línies d'activitat que afavorissin el desenvolupament dels plans de treball presentats per les entitats. La capacitat d'influir en l'elaboració del pla de treball de l'Ajuntament actuaria com a incentiu per a la participació activa de les entitats.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional

Fonts de finançament

- Direcció de Relacions Internacionals
- Valorar-ne d'altres

Pressupost aproximat

- 3.000-5.000 € per a aspectes logístics de l'organització del fòrum
- Valorar la posada en marxa d'un canal de cofinançament de projectes

Calendari aproximat per a l'execució

Projecte a curt termini amb la periodicitat que es cregui convenient.

Resultats esperats

- Establiment d'un espai de trobada periòdic per a totes les entitats amb activitat mediterrània
- Establiment de projectes de col·laboració entre entitats amb activitat mediterrània
- Procés participatiu que contribueixi a definir el pla de treball de l'Ajuntament a la Mediterrània
- Posicionament de l'Ajuntament com a institució facilitadora dels projectes d'entitats mediterrànies

Pla de treball conjunt amb la secretaria de la Unió per la Mediterrània

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Canvi climàtic
- Economia blava
- Turisme
- Ocupació
- Desenvolupament sostenible
- Serveis urbans
- Drets socials
- Acció cultural
- Habitatge

Objectius de l'acció

- Potenciar l'efecte capitalitat que genera que la seu de la secretaria de la Unió per la Mediterrània sigui a Barcelona
- Transmetre una bona coordinació entre l'Ajuntament i una organització internacional que pugui ser referent per futurs casos
- Reforçar les polítiques d'habitatge i la seva projecció internacional

Antecedents i justificació

El març de 2010 es va inaugurar la secretaria de la Unió per la Mediterrània al Palau de Pedralbes de Barcelona. Tot i que va caldre algun temps perquè l'organització es fes un lloc en l'àmbit de les relacions euromediterrànies, és cert que l'efecte de capitalitat que genera la seu d'aquest organisme pot augmentar. En particular, la relació directa entre l'Ajuntament de Barcelona i la secretaria de la UpM es veuria afavorida per una millor definició i concreció dels àmbits de col·laboració entre ambdues institucions.

Descripció de l'acció

Aquesta acció busca mantenir una relació de col·laboració fluïda entre la secretaria de la

UpM i l'Ajuntament de Barcelona a través de la implementació d'accions concretes. Cal tenir en compte que la UpM és una organització d'estats, i per tant no es pot relacionar amb els governs locals establint una relació política massa explícita. De fet, degut als nombrosos conflictes que existeixen a la regió, la secretaria de la UpM tendeix a ser cautelosa a l'hora de participar en iniciatives que involucrin els governs locals. No obstant això, l'Ajuntament de Barcelona pot jugar un paper privilegiat en tant que administració local de la ciutat que acull la Secretaria. Per fer-ho, s'han identificat tres àmbits de col·laboració:

1) Lideratge del grup d'habitatge públic: la UpM va aprovar l'any 2021 el seu *Pla d'Acció sobre Habitatge* conjuntament amb el seu *UfM Strategic Urban Development Action Plan 2040*. El Pla d'Acció inclou un full de ruta sòlid per a la promoció de polítiques d'habitatge accessible a la regió euromediterrània, àmbit en el qual l'Ajuntament de Barcelona està desenvolupant accions de manera prioritària. A petició de la secretaria de la UpM, a través dels qüestionaris de diagnosi que formen part d'aquesta Estratègia, es proposa que l'Ajuntament de Barcelona lideri els debats del grup de treball d'aquest pla d'acció. Per la seva naturalesa, la secretaria de la UpM compta amb personal força limitat i busca aliances amb tot tipus d'actors per tirar endavant els seus plans. Per tal de concretar aquesta iniciativa, caldria una primera reunió exploratòria per conèixer l'abast d'aquesta

responsabilitat. Es considera que establir un marc de treball conjunt a mig termini pot ser una acció estratègica per a futures col·laboracions en altres àmbits.

2) Mecanisme àgil per acollir delegacions: la secretaria de la UpM organitza nombrosos actes a Barcelona amb personalitats rellevants en l'àmbit mediterrani. Sovint, en aquests actes es busca que les persones que hi participen se sentin acollides a la ciutat que visiten i demostrar una bona coordinació amb les autoritats locals. A través del punt de contacte a la Secretaria de la UpM, es buscarien els 3 o 4 actes anuals que es considerin més rellevants, fer un cert apadrinament dels actes que consistís en l'organització d'una visita d'estudi vinculada amb la temàtica i una breu benvinguda institucional. Això pot afavorir la participació directa de representants de l'Ajuntament en l'obertura dels esdeveniments. D'altra banda, aquest esforç, que sovint és més organitzatiu que econòmic, produeix un molt bon efecte a les persones participants i esdevé un altre cas concret que permet tenir vincles amb l'organització.

3) Organització de missions per presentar l'ecosistema mediterrani de Barcelona: reforçar el paper que a la secretaria de la UpM l'acompanyen un conjunt de institucions de vocació euromediterrània que generen un

efecte de capitalitat. A imatge de Brussel·les, a la qual nombroses delegacions es desplacen per conèixer l'ecosistema comunitari, es buscaria la col·laboració amb la UpM perquè part de les delegacions que participen a les seves reunions coneguin millor les institucions euromediterrànies de Barcelona i d'aquesta manera se'ls doni visibilitat i es fomenti la identificació d'oportunitats de desenvolupament d'iniciatives i projectes.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- Regidoria / Gerència d'Habitatge
- Secretaria de la UpM
- Organitzacions amb vocació euromediterrània amb seu a Barcelona

Fonts de finançament

- Direcció de Relacions Internacionals

Pressupost aproximat

3.000 € per a l'acolliment de delegacions.

Calendari aproximat per a l'execució

- Curt termini
- Llarg termini
- En fases:

Resultats esperats

- Relació fluïda de col·laboració entre l'Ajuntament i la secretaria de la UpM
- Major visibilitat de l'Ajuntament de Barcelona en les relacions euromediterrànies
- Promoció internacional de les polítiques d'habitatge de Barcelona
- Noves oportunitats d'acció en l'àmbit euromediterrani

Documents de referència

Pla d'Acció sobre Habitatge Assequible de la UpM (en anglès)

5.

Visibilitat dels projectes europeus amb actors de Barcelona i mapeig de programes europeus amb actuacions a la Mediterrània

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Canvi climàtic
- Economia blava
- Turisme
- Serveis urbans
- Drets socials
- Acció cultural

Objectius de l'acció

- Posicionar Barcelona com a ciutat líder en la implementació de projectes europeus, especialment a la Mediterrània
- Promoure la col·laboració entre l'ecosistema d'actors que treballen amb fons europeus a la regió
- Identificar les oportunitats de finançament europeu per dur a terme accions a la Mediterrània
- Establir els mecanismes necessaris per a la gestió de fons europeus a la Mediterrània

Antecedents i justificació

Existeix un gruix important d'actors a la ciutat de Barcelona que treballen amb fons europeus, alguns específicament a la Mediterrània i d'altres en programes de més llarg abast però que també s'implementen a la regió. A determinats programes, com INTERREG EUROMED, la presència d'actors barcelonins és molt significativa. Això suposa una presència internacional dels actors de la ciutat i una bona reputació que no genera un retorn concret i que no es capitalitza en clau de ciutat. Donar visibilitat al treball conjunt d'aquests actors ajudaria a reforçar la idea que Barcelona és una ciutat de vocació

europea i mediterrània, no com a desig sinó com a realitat que es vol reivindicar. Aquesta acció busca posar en valor allò que ja s'està produint i que, en fer-ho, la ciutat es posiciona d'una millor manera de cara a futurs projectes, iniciatives i capitalitats que tinguin present Barcelona com un lloc on aquestes iniciatives poden consolidar-se i ser reeixides.

D'altra banda, existeixen nombrosos programes i oportunitats de finançament europeu que poden beneficiar l'Ajuntament de Barcelona des d'una òptica estrictament mediterrània. La participació en aquests programes a vegades ha estat desigual entre departaments. Donat que es treballa amb països de fora de la Unió Europea, sovint es tracta de programes complexos, la gestió dels quals no és del tot evident i fàcil d'adequar amb els processos de gestió interns de l'Ajuntament. Per aquest motiu, la identificació de programes i l'anàlisi sobre les capacitats de gestió són fonamentals per l'èxit en la seva implementació.

Descripció de l'acció

Preparació

Pel que fa a la visibilització d'aquells projectes i actors amb protagonisme en la implementació de fons europeus, el primer pas consisteix en acotar aquells programes que es consideraran a l'hora d'agrupar les dades. Un cop identificats els programes objecte de l'anàlisi, es tractaria de

fer un mapeig de projectes durant el període de temps que es determini. Per cada projecte, caldria seleccionar un conjunt de variables que es puguin agregar. En primer lloc, l'anàlisi es podria enfocar en elements quantitius com, per exemple, el pressupost gestionat, els llocs de treball generats, els esdeveniments desenvolupats a Barcelona o el nombre de visitants que aquests projectes han comportat. En una segona fase, es podria fer una anàlisi més qualitativa, centrada en els resultats dels projectes i el seu impacte transformador per la ciutat. L'anàlisi sobre les capacitats de gestió són fonamentals per l'èxit en la seva implementació. Com a punt de partida es podria fer servir la base de projectes de la unitat de fons europeus del Departament d'Exteriors de la Generalitat o la informació de què es disposi des de la mateixa Direcció de Relacions Internacionals de l'Ajuntament.

En relació al mapeig d'oportunitats, el primer pas és revisar l'estat dels programes existents (vegis els apartats corresponents a la diagnosi en aquesta estratègia) per tal d'identificar aquells que poden presentar majors oportunitats per l'Ajuntament de Barcelona. En segon lloc, caldria fer un creuament entre aquests programes i les prioritats de l'Ajuntament, començant amb la present Estratègia, per veure quines d'aquestes opcions poden ajudar a la seva execució. Finalment, cal veure quins obstacles pel que fa a la gestió podem trobar per accedir a determinats programes. Aquests poden estar

vinculats a la capacitat de contractació de personal per a la seva execució, a les tensions de tresoreria, etc.

Execució

Un cop recopilades les dades del conjunt de projectes, es treballarà per editar-les de manera clara i agrupada per a la seva posterior comunicació. L'objectiu és donar a conèixer al conjunt de la societat l'impacte d'uns projectes que molt sovint queden en comunitats de socis molt tancades. Es proposa que, amb aquestes dades, s'organitzi una petita publicació on es doni compte d'aquest impacte i que, alhora, s'estableixi la metodologia de desenvolupament de l'estudi perquè aquest es pugui repetir de manera periòdica en el futur i les dades es puguin comparar.

En relació a la identificació d'oportunitats, en aquelles àrees amb menys experiència amb la gestió de fons pot ser interessant començar a treure profit d'aquests projectes a partir de responsabilitats petites o bé cercant el suport de xarxes en les quals l'Ajuntament participa. Aquesta feina haurà d'estar integrada dins de la unitat de la Direcció de Relacions Internacionals que segueix la implementació de projectes europeus per part de l'Ajuntament. És fonamental que es busquin projectes per dur a terme allò que ja és prioritari ja que això facilitarà la integració de les accions del projecte dins de la dinàmica de treball habitual i no serà percebuda com un sobre esforç pels equips de treball.

Seguiment

El procés d'identificació de variables rellevants s'hauria de fer una única vegada i hauria de servir per futures ocasions. Es proposa que el procés de contacte amb les persones responsables dels projectes, recopilació de dades i agregació es faci una vegada cada 3-4 anys, tenint en compte que el cicle de vida dels projectes acostuma a ser d'aquesta durada. En cas d'una menor periodicitat es correria el risc d'analitzar dues vegades el mateix projecte. Fer l'estudi de manera distanciada en el temps permetria també comparar resultats i valorar si l'impacte de la participació europea-mediterrània és creixent o no. En definitiva, aquesta acció permet concretar i posar algunes xifres a la capitalitat mediterrània, que sovint ha format part de l'imaginari de la ciutat sense estar necessàriament recolzada amb dades tangibles.

En relació al mapeig d'oportunitats després del procés de detecció inicial i de la prioritització, caldrà avaluar la ràtio d'aprovació de projectes i veure com aquests han contribuït als objectius fixats. En aquest punt cal insistir que, en institucions públiques com l'Ajuntament de Barcelona, el nombre de projectes desenvolupats no és sempre un bon indicador, sinó que caldrà analitzar si aquests contribueixen a implementar les prioritats polítiques marcades pel consistori.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional
- Altres departaments en funció dels projectes
- Actors amb seu a Barcelona que treballen en projectes europeus
- Unitat de Fons Europeus del Departament d'Exteriors de la Generalitat de Catalunya
- Xarxes en les quals participa l'Ajuntament de Barcelona

Fonts de finançament

A definir.

Pressupost aproximat

A definir.

S'estima que, si s'encarrega l'estudi d'impacte a la ciutat a persones externes expertes en la matèria, aquest tingui un cost d'uns 15.000 €.

Calendari aproximat per a l'execució

- Revisió dels programes existents, projectes en marxa i detecció d'oportunitats: 2 mesos
- Establiment de prioritats i debat i resolució sobre les dificultats d'implementació per part de l'Ajuntament. En paral·lel, recopilació de dades: 3 mesos
- Anàlisi i agregació de dades de projectes en funcionament: 2 mesos
- Presentació de l'estudi: abans d'un any
- Presentació de les primeres propostes de projectes: abans d'un any

Resultats esperats

- Participació de l'Ajuntament en programes europeus d'àmbit mediterrani o amb acció a la Mediterrània
- Implementació d'accions, incloses les integrants de l'actual Estratègia, a través de projectes europeus
- Edició d'una publicació de dades sobre l'impacte de la gestió de fons europeus-mediterranis a la ciutat

Documents de referència

Documentació del portal
fonseuropeus.gencat.cat

6.

Taula de treball conjunta amb el MAEUEC i la Generalitat de Catalunya sobre la capitalitat mediterrània de Barcelona

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Canvi climàtic
- Serveis urbans
- Economia blava
- Drets socials
- Turisme
- Acció cultural

Objectius de l'acció

- Disposar d'un espai des del qual impulsar accions que fomentin l'exercici de la capitalitat mediterrània de Barcelona
- Advocar, des de les ciutats, per una agenda en clau euromediterrània durant la presidència europea d'Espanya

Antecedents i justificació

El Procés de Barcelona, amb el qual s'impulsa l'establiment de la capitalitat mediterrània de Barcelona, és el resultat d'un clima polític d'entesa entre les administracions de l'Estat, de la Generalitat i de l'Ajuntament. A fi de seguir contribuint al desenvolupament d'iniciatives que reforcin l'exercici d'aquesta capitalitat, és necessari disposar de fòrums en els quals aquestes tres institucions puguin col·laborar amb aquest objectiu.

Descripció de l'acció

Des de l'Ajuntament de Barcelona s'impulsaria l'establiment d'una taula de treball conjunta en la qual representants de les tres administracions compartirien iniciatives i alinearien estratègies amb l'objectiu de reforçar l'exercici de la capitalitat mediterrània de Barcelona. En tant que consorci en el qual participen les tres administracions i centre

d'estudis i prospectiva euromediterrània amb seu a Barcelona, l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed) podria actuar com a facilitador d'aquest grup de treball. En aquest sentit, caldria posar en valor el treball del CIDOB en relació a les possibilitats d'incidència dels governs locals en l'agenda de la presidència espanyola del Consell de la Unió Europea durant el darrer semestre de 2023.

Preparació

Designació de les persones representants de les tres administracions que participarien en el grup de treball. Aquestes persones serien les encarregades de desenvolupar la cooperació a nivell tècnic. Addicionalment, si es considerés oportú, també podrien designar-se representants amb càrrec polític que aportessin el guiatge estratègic al grup de treball. En aquesta fase preparatòria caldria dissenyar un calendari de trobades i uns mecanismes per al desenvolupament del treball acordat.

Execució

Planificació i organització de les trobades del grup de treball. Presentació a càrrec de cadascuna de les parts dels projectes que es voldrien impulsar en benefici de l'exercici de la capitalitat mediterrània de Barcelona.

Seguiment

Desenvolupament per part d'un grup operatiu estable dels projectes acordats i convocatòria de les properes trobades del grup de treball.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- IEMed

Fonts de finançament

A definir.

Pressupost aproximat

L'activitat es pot realitzar amb mitjans propis de les administracions participants.

Calendari aproximat per a l'execució

Projecte a curt termini amb periodicitat recurrent.

Resultats esperats

- Establiment d'un espai de trobada per a les administracions que impulsen la capitalitat mediterrània de Barcelona
- Activitats que afavoreixin l'exercici de la capitalitat mediterrània de Barcelona
- Posicionament de l'Ajuntament com a institució facilitadora de l'impuls de la capitalitat mediterrània de Barcelona
- Disseny d'una agenda en clau euromediterrània durant la Presidència Espanyola del Consell de la UE

7.

Campanyes de sensibilització coordinades amb ciutats en l'àmbit de les xarxes

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Canvi climàtic
- Economia blava
- Turisme
- Serveis urbans
- Drets socials
- Acció cultural

Objectius de l'acció

- Reforçar el paper de les ciutats a l'hora de fixar els temes de debat a la Mediterrània, en particular en aquells vinculats als Drets Humans
- Reforçar el paper de Barcelona com a referent en l'acció col·lectiva i coordinada dels ajuntaments de la regió Mediterrània
- Projectar una Mediterrània amb unitat d'acció local

Antecedents i justificació

Moltes ciutats de la Mediterrània juguen un paper important a l'hora de transmetre i potenciar determinats valors cap a la ciutadania. Barcelona és un clar exemple d'aquest fet com ho demostra la mesura de govern contra el racisme o el paper d'actuar com a acusació popular en agressions que responguin a delictes d'odi. La tolerància, l'antiracisme i el respecte són valors que s'han volgut projectar sovint dins de les relacions euromediterrànies, un territori amb unes arrels històriques, religioses i culturals diverses i que sovint s'ha definit com un punt de trobada entre cultures. La possibilitat de coordinar aquestes actuacions entre ciutats permetria, d'una banda, augmentar-ne l'impacte vers la ciutadania i, de l'altra, aconseguir millor repercussió davant les institucions i agències

supranacionals. La Capitalitat europea de la Democràcia és un bon marc per impulsar la primera d'aquestes campanyes.

Descripció de l'acció

Preparació

Les xarxes són un instrument adequat per desenvolupar accions coordinades com la proposada. Una possibilitat és promoure la definició i el disseny de campanyes anuals o biennals dins de xarxes de ciutats, creant missatges i materials que puguin ser compartits per nombroses ciutats. MedCities podria ser una d'aquestes plataformes dins l'àmbit mediterrani. Es tractaria de proposar a la resta de membres l'establiment d'aquestes campanyes, que s'aprovarien en l'assemblea general. La secretaria tindria la funció de treballar els materials i els missatges sota les directrius d'aquelles ciutats que hi estiguin més vinculades i que aquests materials i missatges estiguin a disposició de la resta de membres que s'hi vulguin sumar.

Execució

Barcelona podria proposar a l'Assemblea General de MedCities l'establiment d'aquestes campanyes i proposar un primer tema per tractar-se. La xarxa seria l'encarregada de preparar un conjunt d'accions i activitats que serien compartits per tots els membres, o almenys per aquells particularment

interessats, que fixarien un calendari anual o biennal. El fet que sigui la xarxa qui coordini les accions alliberaria els ajuntaments de la tasca de coordinació i permetria a les ciutats centrar-se en aquelles accions dins del seu propi territori. Es podria definir una task force de ciutats dins de la xarxa que coordinessin l'elaboració de materials i missatges i, un cop validats, que es procedís a la seva traducció i posada a disposició de les ciutats. El fet de realitzar la campanya de manera coordinada amb altres ciutats permetria lligar-ho a estratègies de posicionament i lobby davant actors internacionals, essent el principal d'ells la Unió Europea.

Seguiment

La campanya fixaria un conjunt d'indicadors i objectius a assolir, tant des d'un punt de vista quantitatiu, vinculat al nombre de materials a editar i els públics objectiu, com als elements més intangibles i comportaments que la campanya vol promoure. Tot plegat es proposaria per tal de facilitar el seu seguiment i implementació, no tan sols dins de la ciutat de Barcelona sinó també en el conjunt de ciutats que s'hi sumessin.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- Direcció de Comunicació
- Xarxa de ciutats MedCities
- Alcaldia

Fonts de finançament

- Pressupost de Comunicació de l'Ajuntament de Barcelona
- MedCities (a definir)

Pressupost aproximat

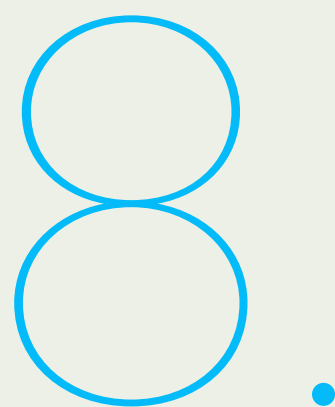
A definir.

Calendari aproximat per a l'execució

2024 (entre la posada en marxa de l'acció fins l'inici de la seva implementació, 1 any).

Resultats esperats

- Una campanya anual o biennal de ciutat vinculada a valors fortament relacionats amb la Mediterrània
- Major visibilitat del paper de les autoritats locals en l'agenda regional

Campanya internacional “Barcelona, metròpoli mediterrània”

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Canvi climàtic
- Economia blava
- Turisme
- Serveis urbans
- Drets socials
- Acció cultural

Objectius de l'acció

- Fomentar la coherència de l'acció internacional dels actors de Barcelona a la Mediterrània
- Reforçar el paper de l'Ajuntament com a referent dels actors que treballen internacionalment a la Mediterrània

Antecedents i justificació

La idea és donar visibilitat a la ciutat en la prestigiosa acció internacional que realitzen molts actors de la ciutat, especialment aquells de caràcter més institucional. L'acció està inspirada en la campanya ONLY LYON, de promoció de la ciutat francesa.

Descripció de l'acció

L'acció consisteix en la creació d'una marca/eslògan que agrupi l'acció d'aquells actors que treballen en l'àmbit internacional i que, d'alguna manera, exerceixen com a “ambaixadors” de la ciutat quan viatgen a l'estranger en el marc dels seus projectes. Es buscarien els mecanismes perquè aquests actors incorporin aquesta campanya quan treballin a l'exterior, incorporant el logotip en esdeveniments, donant visibilitat a la campanya, etc.

Per tal que això sigui possible, es necessiten dos requisits. En primer lloc, que aquesta no sigui percebuda com una campanya de l'Ajuntament sinó com una campanya de ciutat. Per fer-ho, cal identificar i implicar els actors amb els quals es vol treballar des del principi. En segon lloc, cal que els actors percebin que el fet de participar en la campanya els reverteix de manera positiva en les seves actuacions. Perquè això sigui així, caldrà conèixer en quins aspectes no monetaris l'Ajuntament els pot ajudar en les seves actuacions (suport en l'organització de visites, participació en esdeveniments, etc.).

Per poder desenvolupar l'acció cal la implicació de la Direcció de Promoció de Ciutat i de l'àrea de city Branding de Barcelona Activa així com establir un bon sistema d'incentius per les entitats a qui es vulgui implicar en l'acció.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals de l'Ajuntament de Barcelona
- Direcció de Promoció de Ciutat
- Barcelona Activa
- Institucions que desenvolupen accions en l'àmbit mediterrani
- Institucions i organismes no governamentals que desenvolupen accions en l'àmbit mediterrani

Fonts de finançament

A definir.

Pressupost aproximat

A definir.

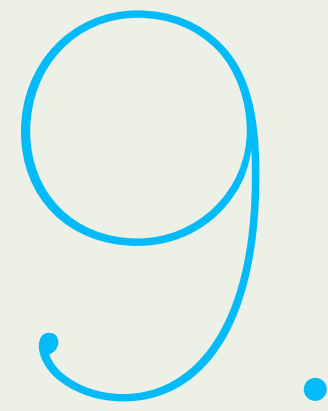
Calendari aproximat per a l'execució

- Curt termini
- Llarg termini
- En fases:

Resultats esperats

- Accions conjuntes d'actors que treballen en l'àmbit euromediterrani
- Marca que identifica clarament Barcelona amb la Mediterrània
- Estratègies coherents i coordinades de promoció de la ciutat a la Mediterrània

Commemoració del Dia de la Mediterrània

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Acció cultural

Objectius de l'acció

- Reafirmar la capitalitat mediterrània de Barcelona liderant i consolidant la celebració d'aquesta commemoració internacional a través d'un gran esdeveniment intercultural obert a la ciutadania
- Estrènyer llaços de col·laboració i consolidar relacions amb altres organitzacions locals, estatals i internacionals com la UpM -que agrupa els 27 països de la Unió Europea i altres 15 països del Mediterrani- que puguin promoure col·laboracions futures a la regió euromediterrània
- Donar resposta a una de les accions previstes en el *Pla Barcelona Interculturalitat 2021-2030* que preveu fomentar la diversitat cultural existent a la ciutat de Barcelona

Antecedents i justificació

El 28 de novembre de 2020, els 42 Estats membres de la UpM van anunciar la celebració del primer Dia Internacional de la Mediterrània durant el V Fòrum Regional de la UpM, que va tenir lloc en commemoració del 25è aniversari del Procés de Barcelona. El Dia del Mediterrani commemora la primera Conferència Euromediterrània que va tenir el 28 de novembre de 1995 a Barcelona i que va reunir països de la Unió Europea i de la Mediterrània. Aquesta efemèride esdevé un

espai de diàleg i celebració d'una identitat mediterrània comuna, un espai per abraçar la riquesa de la diversitat i reforçar els llaços entre totes dues ribes de la mediterrània. Al 2022 es va celebrar, amb gran èxit de públic, la II edició del Dia del Mediterrani amb un gran concert intercultural en un espai emblemàtic de la ciutat com és El Born Centre de Cultura i Memòria.

Descripció de l'acció

La Mediterrània ha estat sempre un pont d'intercanvi entre cultures que ha configurat un ric i divers patrimoni cultural. El coneixement d'aquest patrimoni tan divers ens uneix en una identitat mediterrània compartida. A Barcelona, aquesta diversitat és part estructural de la ciutat. Per tal de celebrar-ho, es proposa que les institucions governamentals sumin novament esforços per organitzar un concert intercultural de música mediterrània, gratuït i obert a tota la ciutadania, amb músics de diferents països de la regió establerts a la ciutat. Aquesta activitat contribuirà alhora a avançar cap a una Barcelona intercultural i diversa, un dels principals objectius de les polítiques municipals. Es tracta d'oferir un viatge a través del patrimoni musical mediterrani que fusioni aquest encreuament de cultures des de la música més tradicional mediterrània fins als sons més moderns.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- Secretaria de la UpM
- Departament d'Acció Exterior i Unió Europea de la Generalitat de Catalunya
- Ministeri d'Afers Exteriors, Unió Europea i Cooperació
- IEMed

Fonts de finançament

Institucions participants en el projecte.

Pressupost aproximat*

35.000 €

*el catxet dels grups musicals varia considerablement en funció del grup. Segons el pressupost de què es disposi, es proposarà el grup musical sempre buscant un enfocament intercultural amb músics provinents de diferents països de la mediterrània que aportin una variada representació de les diferents músiques de la Mediterrània.

Calendari aproximat per a l'execució

- Abril-maig: reunions preparatòries per a l'organització del concert amb les entitats implicades: localització de l'espai, proposta de grups, proposta i aprovació de pressupost, pla de comunicació, etc
- Maig: aprovació de la proposta artística
- Octubre-novembre: difusió i desplegament del Pla de comunicació
- Novembre (1a quinzena): tramesa d'invitacions institucionals
- Finals de novembre: celebració del concert del Dia de la Mediterrània

Resultats esperats

- Celebració anual d'un esdeveniment cultural gratuït obert a la ciutadania
- Col·laboracions més fluïdes amb les institucions d'altres nivells de govern i especialment organismes internacionals que treballen temes mediterranis com la UpM
- Foment dels valors de la Mediterrània i reforç de la identitat mediterrània i els valors que l'envolten

Documents de referència

Declaració de la co-presidència. V Fòrum regional de la Unió per la Mediterrània. Novembre, 2020 (en anglès)

Pla Barcelona Interculturalitat 2021-2030

10.

“Músiques de la Mediterrània”

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Acció cultural

Objectius de l'acció

- Posar en valor la riquesa de la diversitat cultural existent a Barcelona a través dels i les músics procedents de diferents països de la Mediterrània amb residència a la nostra ciutat i que han interactuat amb altres músics locals creant un veritable diàleg intercultural i compartint una identitat mediterrània comuna
- Acompanyar les polítiques promogudes des de l'Ajuntament de Barcelona com el Programa BCN Interculturalitat, l'Espai Avinyó-Llengua i Cultura així com altres manifestacions a l'espai públic com la Trobada BCN Ciutat Diversa que tenen com objectiu potenciar els principis de la interculturalitat mitjançant la visibilitat i el reconeixement de les diferents manifestacions culturals presents a la ciutat
- Treballar d'acord amb el principi de reconeixement i respecte de la diversitat en tant que realitat estructural de la ciutat, en consonància amb el Pla Barcelona Interculturalitat 2021-2030

Antecedents i justificació

Les societats europees són cada cop més multiculturals. Els països del nord acullen principalment importants fluxos migratoris

que provenen de les riberes sud i est de la Mediterrània. Els i les artistes musicals de diversos contextos culturals són portadors d'una cultura d'origen que, en contacte amb la societat d'acollida, dona lloc a produccions culturals d'una gran riquesa i complexitat. Barcelona és una ciutat diversa i cal avançar en el reconeixement i respecte d'aquesta diversitat com una realitat estructural de la ciutat.

Descripció de l'acció

Organització d'un cicle de “Músiques de la Mediterrània” que, a partir d'artistes músics que viuen a Barcelona, doni a conèixer els diferents estils musicals de la mediterrània. La proposta artística del programa farà una especial atenció als i les músics residents a Barcelona que han decidit establir la seva residència en una de les ciutats del sud d'Europa i de la Mediterrània occidental amb més atracció per als creadors. “Músiques de la Mediterrània” vol posar l'accent en la comprensió d'aquests artistes i creadors sorgits de la immigració, amb la intenció de donar visibilitat als seus processos de creació i destacar els elements que aporten les seves obres en el marc de la nostra societat. Es planteja un programa de 5/6 concerts, distribuïts en un cicle a la primavera i un altre a la tardor. Es proposen dos espais de la ciutat per acollir aquests concerts segons l'estil de música: l'Església de Sant Felip Neri per

interpretacions més tradicionals i l'Espai Casa Elizalde, al cor de l'Eixample, pels ritmes més moderns. El cicle es podria inaugurar cap al 21 de maig, coincidint amb el dia internacional de la diversitat cultural.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat
- Comissionat de Diàleg intercultural i Pluralisme religiós
- IEMed

Fonts de finançament

Pendent trobar finançament.

Pressupost aproximat*

20.000 €

*es proposa la realització de 5 concerts al llarg de l'any però es podria reduir a 3 concerts a l'any per raons pressupostàries

Calendari aproximat per a l'execució

Cicle de primavera

Maig - juny

Cicle de tardor

Setembre-octubre

Resultats esperats

- Organització d'una activitat intercultural gratuïta per donar a conèixer les diferents cultures de la Mediterrània a través de la música
- Reconeixement i respecte per la creació musical d'artistes que resideixen a la nostra ciutat, tot fomentant la difusió de la diversitat cultural de la ciutat, tal com es recull a l'eix 2 del Pla Barcelona Interculturalitat 2021-2030

Documents de referència

Pla Barcelona Interculturalitat 2021-2030

Estratègia d'inclusió i de reducció de les desigualtats socials de Barcelona

11.

Desenvolupament del Pavelló Blau Mediterrani

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Canvi climàtic
- Economia blava
- Turisme
- Serveis urbans
- Drets socials
- Acció cultural

Objectius de l'acció

- Promoure la identificació del Pavelló Blau amb la identitat mediterrània de la ciutat
- Vincular la dimensió mediterrània de la ciutat amb la pràctica de l'esport

Antecedents i justificació

El mes d'abril de 2022 es va presentar el projecte del Pavelló Blau que figurava en el Pla d'Actuació Municipal 2020-2023 i que forma part de l'Estratègia d'Economia Blava de l'Ajuntament de Barcelona. Es tracta d'una iniciativa paraigua per articular i posar en valor l'activitat física al front marítim de la ciutat. El Pavelló Blau defineix 7 projectes tímó, 4 illes d'actuació preferent i un total de 232 actuacions concretes, totes elles per aglutinar i potenciar la pràctica de l'esport en el front marítim, un espai amb una clara dimensió mediterrània. Cal dir que l'obertura al mar i l'aprofitament del front marítim és una de les característiques de Barcelona que més interès suscita en altres ciutats mediterrànies.

Descripció de l'acció

L'acció s'emmarca en l'enfocament de l'estratègia euromediterrània de Barcelona, d'aprofitar les estratègies existents en el

si de l'Ajuntament i d'identificar aquelles accions compatibles amb les prioritats de l'estratègia euromediterrània. L'acció s'inicia en l'anàlisi en profunditat del Pla d'Acció del Pavelló Blau 2022-2030. Els 7 projectes tímó al voltant dels quals s'estructura el Pla d'Acció són : 1) La conquesta del mar: apropar més la ciutadania al mar, 2) El Pla Director Estratègic del Port Olímpic, 3) L'Economia Blava, 4) La governança, 5) El passeig Marítim de Sant Martí, 6) La Plataforma Marina i 7) El projecte de la "T invertida" i la connectivitat amb els municipis veïns.

L'objectiu és la selecció d'un nombre reduït d'accions amb vocació mediterrània, per tal d'agrupar-les i donar-les una coherència temàtica i temporal. Aquest exercici ha d'estar alineat amb la Mesura de Govern d'Impuls de l'Economia Blava i en coordinació amb els departaments responsables.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- Institut Municipal Barcelona Esports
- Clubs esportius del front litoral
- Altres actors de la ciutat

Fonts de finançament

A definir.

Pressupost aproximat

A definir.

Calendari aproximat per a l'execució

- Curt termini
- Llarg termini
- En fases:

Resultats esperats

- Donar suport a la implementació del Pla d'Acció del Pavelló Blau 2022-2030 en aquells aspectes on la dimensió mediterrània sigui més clara

Documents de referència

Mesura govern Impuls de l'Economia Blava a Barcelona

Pla d'Acció del Pavelló Blau 2022-2030

12.

Presència d'escriptors mediterranis als actes de Sant Jordi, en col·laboració amb el món editorial

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Acció cultural

Objectius de l'acció

- Reforçar els vincles amb el sector editorial català en clau mediterrània
- Donar a conèixer autors i autores del Mediterrani al conjunt de la ciutadania barcelonina i catalana
- Promoure el potencial cultural i creatiu de la ciutat de Barcelona a través d'una de les seves festivitats locals més rellevants: la Diada de Sant Jordi
- Reforçar les diferents campanyes que promouen Barcelona com a capital de les lletres i la literatura, amb una important indústria editorial
- Buscar sinergies i donar suport a altres iniciatives literàries importants de caràcter internacional ja existents a la ciutat com "Les Ciutats de la Literatura" de la qual Barcelona forma part, en el marc del Programa de Ciutats Creatives de la UNESCO

Antecedents i justificació

La festa catalana de Sant Jordi va tenir un pes decisiu perquè al 1995 la UNESCO proclamés el 23 d'abril com a Dia Internacional del Llibre i dels Drets d'Autor. La Cambra del Llibre de Barcelona des de 1930 celebra el Dia del Llibre el 23 d'abril, coincidint amb l'aniversari de la mort de Shakespeare i Cervantes. El 2015, a més, la UNESCO va reconèixer a Barcelona com a Ciutat

de Literatura, reconeixent el seu paper central, tant per ser localitat d'origen de molts literats, com per ser escenari de moltes obres literàries. Des de l'Ajuntament de Barcelona sempre s'ha fet promoció de la ciutat i de la seva activitat editorial així com de les seves potencialitats. Barcelona és un centre de producció editorial internacional, amb 24 editorials catalanes que tenen 120 filials a 28 països. Inclou algunes grans editorials de gran renom i un conjunt de petites editorials independents que, en conjunt, construeixen un ecosistema ric que té un paper fonamental en l'accés a la cultura per part de la ciutadania. La literatura de països de la Mediterrània té un ressò divers al nostre país, amb autors molt traduïts i d'èxit i, alhora, amb d'altres que rarament arriben a les nostres llibreries, especialment de països del sud i de l'est de la Mediterrània. Amb aquesta acció es vol contribuir a apropar les cultures mediterrànies a la població de Barcelona i Catalunya, doncs el 23 d'abril s'acosten persones d'arreu del territori català a la nostra ciutat per celebrar la diada, i reforçarà els vincles entre les editorials catalanes i altres agents literaris de la regió mediterrània.

Descripció de l'acció

Preparació

Tot i que una part de l'acció es focalitza en un sol dia, el dia de Sant Jordi, aquesta no serà sinó un reflex d'un treball compartit amb editorials al llarg de l'any. L'objectiu és encoratjar les editorials

a publicar autors i autores de la Mediterrània a través d'un modest però simbòlic reconeixement al millor llibre d'un/a escriptor/a de la regió traduït i publicat per editorials catalanes. S'organitzarà un premi, sense remuneració econòmica o bé amb una remuneració modesta, que doni visibilitat a aquesta traducció i es convidarà a l'autor/a a venir a Barcelona a gaudir de les celebracions de la diada de Sant Jordi i a signar llibres.

Execució

Per aconseguir-ho caldrà donar a conèixer la iniciativa entre el sector editorial i convidar-lo a enviar propostes per tal que un jurat independent pugui triar la millor obra, que no podrà repetir país d'origen durant un període de temps (3 anys, per exemple) per tal que literatures de diferents països de la Mediterrània siguin reconegudes. Això encoratjarà la publicació d'autors menys coneguts i pot suposar un estímul per a les editorials petites, que sovint prenen majors riscos a l'hora de publicar els seus títols i ho fan amb recursos modestos. Un cop seleccionat el llibre guanyador, es convidarà l'autor o autora i es buscarà donar reconeixement al guardó a través d'accions comunicatives que generin impacte i ajudin a donar a conèixer el llibre. Durant la diada o algun dia immediatament anterior es farà un petit acte de reconeixement a la persona premiada i es presentarà la iniciativa. Gràcies a aquest reconeixement, s'intentarà marcar un petit accent mediterrani a la diada de Sant Jordi.

Seguiment

La idea és realitzar aquesta iniciativa de manera anual i valorar-ne el seu impacte al llarg dels propers cinc anys, per veure si el reconeixement fa augmentar, d'una banda, el nombre de vendes dels llibres guanyadors i, de l'altra, el nombre d'autors i autores del Mediterrani publicats per les editorials locals amb l'objectiu de, progressivament, apropar la cultura dels països mediterranis a la població barcelonina i catalana.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- ICUB
- Consorci Turisme de Barcelona
- Gerència d'Àrea d'Economia, Recursos i Promoció Econòmica (Direcció operativa de Promoció de la Ciutat)
- Sector editorial català
- Llibreries de Barcelona

Fonts de finançament

A definir.

Pressupost aproximat

Pressupost mínim: 3.000 € per les despeses de viatge de l'autor o autora.

Pressupost idoni*: 7.000 € per dotar econòmicament el premi i fer l'acte de presentació.

*Contempla els honoraris de 4 membres del consell assessor, els desplaçaments i l'allotjament de dos escriptors o escriptores durant tres dies d'estada a la ciutat i l'organització d'alguna activitat paral·lela en el marc de la visita

Calendari aproximat per a l'execució

- Mapeig dels principals i actuals premis literaris mediterranis i creació del consell assessor internacional: 2 mesos
- Reunions preparatòries del comitè assessor. Redacció de les bases i explicació del premi al sector: 3 mesos
- Recollida de propostes: 3 mesos
- Deliberació del jurat, selecció de persones guardonades i tramesa d'invitacions institucionals: 3 mesos
- Organització del viatge i de l'acte de presentació: 3 mesos
- 23 d'abril: celebració de la festivitat de Sant Jordi. Organització d'activitats paral·leles durant la visita de les persones guardonades a la ciutat de Barcelona, entre les quals, s'oferirien entrevistes als mitjans

Resultats esperats

- Augment de l'interès pels autors mediterranis per part de la ciutadania
- Millora del posicionament de Barcelona com a centre cultural de la Mediterrània
- Increment del nombre d'autors mediterranis publicats
- Contribució a l'estratègia de promoció de la cultura i projecció de Barcelona com a capital editorial
- Enfortiment dels vincles de col·laboració amb altres ciutats mediterrànies d'on provenen els escriptors convidats
- Suport al BCN Green Deal, un full de ruta obert per al conjunt d'agents econòmics i socials per a traçar les grans línies estratègiques que han de guiar el futur econòmic de la ciutat i el seu impuls municipal

Documents de referència

Barcelona, Ciutat Global. Pla Director de Relacions Internacionals 2020 – 2023

Barcelona Green Deal

13.

Dinàmiques de cooperació, transferència de coneixement i experiència entre ens locals

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Canvi climàtic
- Serveis urbans
- Economia blava
- Turisme

Objectius de l'acció

- Compartir experiències i bones pràctiques per localitzar els objectius de desenvolupament sostenible a la regió
- Reforçar la projecció internacional de Barcelona a la regió i erigir la ciutat com a actor reconegut i de primer ordre en la promoció del desenvolupament urbà sostenible a la regió
- Establir aliances duradores amb ciutats que es materialitzin en projectes concrets de cooperació per assolir els ODS

Antecedents i justificació

Entre el 2014 i el 2016, es van celebrar tres edicions del Fòrum Barcelona-Casablanca impulsat per l'IEMed i el *Conseil de développement et de solidarité* (CDS). Aquest fòrum va ser concebut com a punt de trobada entre delegacions polítiques, representants d'empreses públiques i privades, així com altres institucions d'ambdues ciutats amb l'objectiu de compartir les experiències exitoses que contribuïssin al desenvolupament urbà. L'intercanvi d'experiències i bones pràctiques, el diàleg i la reflexió compartida són elements decisius per poder desenvolupar polítiques públiques que permeten fer front als reptes contemporanis importants de desenvolupament urbà a la regió mediterrània. Al Sud i Est del

Mediterrani, on els municipis tenen una certa manca de recursos i competències, hi ha una clara demanda per a més intercanvis amb ciutats referents com Barcelona i beneficiar-se de col·laboracions duradores que reforcen les capacitats tècniques. Per a Barcelona, no només es tracta de respondre a una demanda i compartir les seves bones pràctiques, també es tracta de beneficiar-se mutualment d'experiències diferents i noves, així com conèixer altres models de desenvolupament urbà.

Descripció de l'acció

Aquesta actuació proposa recuperar el format de fòrum bilateral anual entre Barcelona i Casablanca i replicar-lo amb ciutats amb interessos en comú com, per exemple, Esmirna o Tunis (basat en el conveni bilateral ja existent), a partir d'un enfocament inspirat en l'instrument de la Comissió Europea anomenat *twinning* que fomenta la cooperació institucional, la transferència de coneixement i les bones pràctiques entre administracions públiques homòlogues de diferents països. Aquests fòrums no només reuniran delegacions polítiques i tècniques de les ciutats implicades, sinó que serviran de pretext per incloure-hi actors privats, acadèmics i de la societat civil per fomentar processos amplis i participatius de reflexió sobre les polítiques de cooperació bilaterals. Més enllà de la creació d'espais de diàleg i d'estudi de bones pràctiques, es pretén que aquestes trobades serveixin de base per

desembocar en proposicions concretes de projectes de cooperació i en l'establiment de grups de treball i de consorcis per captar fons de cooperació al desenvolupament. Concretament, es proposa que aquests fòrums se celebrin anualment alternativament a una ciutat o una altra i comptin amb un seminari de sessions plenàries i de treball sobre temàtiques específiques, acompanyat de visites d'estudi.

Preparació

Per dissenyar-los i preparar-los, seran necessàries consultes entre l'Ajuntament de Barcelona i les ciutats implicades per tal d'identificar conjuntament cada any dos o tres àmbits d'actuació estratègics sobre els quals es consideri oportú demanar informació i fomentar el diàleg i la cooperació. A tall d'exemple, i tenint en compte els eixos temàtics prioritaris d'aquesta Estratègia, es podrien considerar els àmbits de la transició energètica (renovables i eficiència), la digitalització, l'economia blava, i el turisme, el transport i la mobilitat sostenibles.

Execució

Caldria tenir en compte diversos factors per a una execució òptima i estratègica dels fòrums:

1) D'una banda, cal crear espais perquè els representants polítics puguin intercanviar experiències de gestió de les ciutats, així com plantejar possibles cooperacions bilaterals, tant tècniques com financeres.

2) Conjuguar aquest diàleg polític amb l'acompanyament d'actors regionals involucrats en la capacitat i la provisió de fons als ens locals -MedCities, CGLU-, organismes intergovernamentals UpM, ONU, UE- així com a actors privats locals.

3) El tercer focus dels fòrums hauria de versar sobre la societat civil i el món empresarial, els quals tenen un rol molt important en la implementació de solucions sostenibles i innovadores per a les ciutats en el futur.

4) L'objectiu final és que les tres parts del Fòrum tinguin nexes d'unió en una sessió final de cloenda perquè la societat civil, el món empresarial, representants d'organismes regionals i responsables polítics a nivell local puguin tenir espais de interrelació i coneixença i dissenyar bases d'actuacions futures i planificar possibles col·laboracions.

5) Com a part essencial dels fòrums, les visites d'estudi complementaran les sessions de treball per donar a conèixer les realitats tècniques i el funcionament sobre el terreny de les bones pràctiques presentades durant les sessions. Aquestes visites són necessàries per aprofundir en l'intercanvi d'experiències i fins i tot reforçar les capacitats tècniques dels participants. Permetran també forjar contactes professionals per donar continuïtat a la iniciativa un cop acabat el fòrum. Es desenvoluparan tant en àmbits públics com privats identificats per la ciutat amfitriona com factors clau en el desenvolupament urbà sostenible.

Seguiment

D'una banda, les relacions establertes durant els fòrums, tant a nivell polític com tècnic, entre actors públics, privats i de la societat civil i, d'altra banda, les bones pràctiques identificades a través de les sessions i les visites d'estudi permetran establir les condicions per construir propostes concretes de projectes de cooperació, altres visites tècniques, grups de treball i formar consorcis per captar fons de cooperació al desenvolupament. Conservant una flexibilitat màxima i evitant una institucionalització massa formal del fòrum que podria necessitar recursos humans, es proposa que es mostrin els avenços i actuacions de cooperació posades en marxa durant el fòrum següent.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional
- Comissionada de l'Agenda 2030
- Altres departaments de l'Ajuntament de Barcelona en funció de la temàtica
- Organitzacions amb vocació euromediterrània amb seu a Barcelona (IEMed, MedCities)

Fonts de finançament

- Direcció de Relacions Internacionals

Pressupost aproximat

30.000 € aprox.

Calendari aproximat per a l'execució

- Curt termini
- Llarg termini
- En fases:

Resultats esperats

- Establiment d'una relació duradora i profitosa amb ciutats del Sud i Est del Mediterrani
- Promoció regional i local de les polítiques innovadores i capdavanteres de Barcelona en diferents àmbits de l'Agenda 2030
- Identificació de noves oportunitats d'acció a l'àmbit euromediterrani per localitzar els ODS, fins i tot projectes comuns de cooperació bilateral
- Identificació i obtenció de fonts de finançament regionals i/o internacionals que ajudin a posar en marxa projectes concrets d'acció

14.

Foment de MedCities com a espai de diàleg polític entre governs locals en coordinació amb CGLU

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Canvi climàtic
- Economia blava
- Turisme
- Serveis urbans
- Drets socials
- Acció cultural

Objectius de l'acció

- Reforçar el diàleg permanent entre ciutats de la Mediterrània
- Potenciar la complementarietat entre les xarxes de ciutat en les quals Barcelona participa més activament
- Consolidar MedCities com un espai prioritari de col·laboració a nivell local a la Mediterrània

Antecedents i justificació

Barcelona ha tingut un paper central en la creació i reforç de nombroses xarxes de ciutats, algunes d'àmbit mundial, com CGLU o Metropolis, i d'altres d'àmbit mediterrani, com MedCities. Al seu torn, Barcelona ha estat un actor clau en el reforç del diàleg a nivell local a la Mediterrània. Alguns exemples són la celebració del Fòrum Euromediterrani de Regions i Ciutats (2010) o l'assemblea constitutiva de l'Assemblea Regional i Local Euromediterrània (ARLEM), celebrada també al 2010 a Barcelona. Després de la desaparició de la comissió Mediterrània de CGLU, existeix un cert buit en el diàleg local a la regió, més enllà de l'ARLEM que té un paper més institucional, on molts membres, en especial aquells dels països del sud, participen per nomenament dels estats i no per iniciativa pròpia. Existeix ja una relació prèvia entre

CGLU i MedCities en l'àmbit del diàleg polític que cal seguir potenciant i alimentant des de l'Ajuntament de Barcelona ja que aquestes dues xarxes estan especialment recolzades a nivell local. Durant els darrers anys, MedCities ja ha jugat d'alguna manera aquest paper amb l'organització de diàlegs regionals des de l'òptica local en col·laboració amb la Fundació Konrad Adenauer i amb l'aprovació d'algunes declaracions polítiques sobre temes sensibles ala regió.

Descripció de l'acció

Preparació

El punt de partida d'aquesta acció és una reunió conjunta de l'Ajuntament amb MedCities i CGLU per transmetre'ls la voluntat de millorar la coordinació entre les dues xarxes i que MedCities pugui assumir, buscant la vinculació amb CGLU que les dues xarxes acordin, el paper de plataforma de diàleg entre ajuntaments de la Mediterrània. En aquesta fase de disseny es tractaria de definir l'encaix entre les dues organitzacions i el format de les trobades, de manera que es mantingués una certa flexibilitat i s'evitessin rigideses de models més institucionalitzats.

Execució

Un cop acordat el marc de col·laboració es tractaria d'organitzar un conjunt d'intercanvis entre grups de ciutats que permeti alimentar

els debats globals des d'una òptica estrictament mediterrània i que, a la vegada, serveixi com a espai de treball dins de la dinàmica de CGLU, complementària a les ja existents i en cap cas substitutiva de les àrees territorials de treball establertes dins de CGLU. Es tractaria de complementar trobades de més petit format, en alguns casos vinculades als projectes ja implementats per MedCities, amb trobades amb més participants, com podrien ser fòrums mundials o bé les assemblees generals de MedCities. Es buscaria que aquests debats quedessin recollits de manera escrita, ja sigui a través de documents de síntesi o de declaracions polítiques.

Seguiment

Aquest marc de col·laboració entre les dues xarxes s'hauria de consolidar en els seus respectius òrgans de govern (Consell Mundial de CGLU i Assemblea General de MedCities) i es podrien testejar per un període inicial de 3 anys, que és l'interval entre congressos mundials de CGLU. A la finalització dels mandats es valorarien els resultats obtinguts i l'impacte d'aquests intercanvis per si calgués introduir modificacions en aquest marc de col·laboració.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- Secretariat Mundial de CGLU
- Secretaria General de MedCities
- Membres d'ambdues xarxes

Fonts de finançament

- Ajuntament de Barcelona
- CGLU
- MedCities
- altres

Pressupost aproximat

10.000 € anuals.

Calendari aproximat per a l'execució

- Establiment del marc de col·laboració i aprovació pels òrgans de govern respectius: 6 mesos
- Posada en funcionament de les accions de diàleg polític local: 3 anys

Resultats esperats

- Millora de la complementarietat entre dues xarxes amb seu a Barcelona amb forta vocació mediterrània
- Millora de la influència dels governs locals en l'agenda regional de la Mediterrània
- Celebració de trobades de debat i aprovació de documents polítics en relació a temes prioritaris en la regió mediterrània

15.

Projecte de suport a la digitalització d'escoles a la Mediterrània en col·laboració amb el Centre Tecnològic GIGA

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Canvi climàtic
- Drets socials
- Digitalització
- Acció cultural
- Educació

Objectiu de l'acció

- Contribuir a la digitalització de centres educatius a la Mediterrània tot implicant el sector de la cooperació

Antecedents i justificació

La pandèmia de la COVID-19 va posar de manifest com l'accés desigual a la tecnologia pot suposar un augment de la desigualtat en el dret dels infants a una educació de qualitat. El programa de Nacions Unides GIGA persegueix una transició digital justa, especialment en l'àmbit escolar de països en vies de desenvolupament en els quals les xifres de connexió i d'ús de la tecnologia com a eina d'aprenentatge són encara molt baixes. Aquesta acció busca aprofitar la inèrcia de la instal·lació de GIGA a l'espai Ca l'Alíer a Barcelona i ajudar a promoure aquest objectiu a la Mediterrània amb la complicitat dels actors de la cooperació internacional, amb accions que alhora contribueixin al desenvolupament personal dels infants i a la garantia d'una educació en valors, que promogui el pensament crític i sensibilitzada amb la protecció del medi ambient.

Descripció de l'acció

Preparació

El primer pas per a la implementació de l'acció és el treball conjunt amb la Fundació BIT-Habitat per identificar quins elements del GIGA són més fàcilment exportables a la Mediterrània. Cal també en aquesta fase establir els mecanismes de col·laboració amb els centres educatius destinataris de la iniciativa, sovint depenent d'estructures estatals, per estar segurs que aquest procés de reforçament de capacitats sigui exitós. Un cop identificats aquests dos elements i en col·laboració amb UNICEF, es definiran les bases per a un programa pilot de projecció de GIGA a la Mediterrània. Donat que són els governs estatals els que s'adhereixen a la iniciativa, caldria treballar amb la Unió per la Mediterrània per promoure la iniciativa.

Execució

L'execució d'aquesta acció requereix d'un finançament significatiu que sobrepassa la capacitat de l'Ajuntament de Barcelona. Per aquest motiu, caldrà establir aliances, també amb el sector privat, per veure quin és el possible abast de l'acció. D'altra banda, es buscarà implicar els actors de la cooperació internacional a través de la convocatòria de subvencions per afavorir aquells projectes que puguin contribuir a implementar aquesta iniciativa.

Seguiment

Per a un correcte seguiment dels resultats de l'acció s'establirà una *task force* entre els actors implicats per valorar els resultats obtinguts. L'objectiu és que es tracti d'una iniciativa pilot que es pugui replicar en altres territoris i per part d'altres actors i que contribueixi a l'assoliment dels objectius del programa GIGA a la regió.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional
- Direcció de Relacions Internacionals
- Fundació BIT-Habitat
- UNICEF
- Sector privat

Fonts de finançament

- Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional
- UNICEF
- Sector privat

Pressupost aproximat

A definir.

Calendari aproximat per a l'execució

- Definició de l'àmbit d'actuació de l'acció: 3 mesos
- Cerca de finançament complementari: 6 mesos
- Definició del projecte operatiu: 3 mesos
- Implementació de l'acció: 2 anys

Resultats esperats

- Millora de l'accessibilitat a la tecnologia a un conjunt d'escoles de països de la Mediterrània
- Establiment d'un mecanisme de col·laboració amb UNICEF i actors privats per a la implementació de l'acció

16.

Aliança amb la UpM en la promoció de l'ocupabilitat de les dones en l'àmbit digital

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Digitalització
- Drets socials
- Ocupació
- Acció cultural
- Educació

Objectius de l'acció

- Augmentar l'ocupabilitat femenina en el sector digital a la Mediterrània
- Reforçar les aliances internacionals per promoure l'accés de les dones al mercat laboral a la Mediterrània

Antecedents i justificació

El sector digital continua estant molt masculinitzat. L'accés de les dones a la tecnologia, especialment en l'àmbit laboral, és encara molt restringit a molts països de la Mediterrània. En paral·lel, però, el sector tecnològic és un dels camps amb més potencial de desenvolupament a la regió i permet un major desenvolupament amb inversions relativament moderades. És per això que l'accés de l'ocupabilitat femenina en l'àmbit digital ha estat marcat com una de les prioritats per la UpM en la darrera Conferència Ministerial d'Ocupació i Treball de la UpM celebrada al maig de 2022 a Marràqueix.

Descripció de l'acció

Preparació

El lideratge en aquest àmbit de la Unió per la Mediterrània, conjuntament amb la Comissió

Europea, és força clar. Per aquest motiu, l'acció parteix d'una anàlisi conjunta entre l'Ajuntament de Barcelona i la UpM dels acords presos en la darrera Conferència Ministerial per identificar aquells àmbits en els quals els governs locals, i Barcelona en particular, poden contribuir de manera més significativa a promoure l'ocupació femenina en l'àmbit digital.

Execució

Un cop feta l'anàlisi conjunta, s'identificaran les accions conjuntes que es desenvoluparan en col·laboració amb les organitzacions que treballen aquest àmbit i que tenen seu a Barcelona, en particular l'Assemblea de Cambres de Comerç de la Mediterrània (ASCAME) i l'Associació d'Economistes Euromediterranis, amb seu al Recinte Modernista de Sant Pau. També es treballarà amb MedWaves, el centre regional del Pla de Nacions Unides pel Medi Ambient que treballa l'ocupació, amb gran rellevància durant els darrers anys a través del projecte Switch Med.

Seguiment

Aquesta acció multiactor anirà avaluant el seu impacte de manera periòdica gràcies a una *task force* de seguiment.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- Secretaria de la Unió per la Mediterrània
- MedWaves
- ASCAME
- EMEA

Fonts de finançament

A definir.

Pressupost aproximat

A definir.

Calendari aproximat per a l'execució

A definir.

Resultats esperats

- Augment de les capacitats professionals especialitzades en l'àmbit digital de dones residents en les àrees on s'ha intervingut
- Augment del nombre de llocs de treball ocupats per dones en les zones pilot seleccionades
- Reducció de la bretxa digital de gènere en les localitats on s'ha actuat

Documents de referència

Declaració ministerial de la 5a Conferència en Ocupació i Treball de la UpM

17.

Cooperació entre mercats i comerç local com a model de ciutat mediterrània

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Canvi climàtic
- Economia blava
- Comerç
- Serveis urbans
- Drets socials

Objectius de l'acció

- Reforçar les activitats de la candidatura a la capitalitat europea del comerç de proximitat
- Vincular el comerç de proximitat amb el model de ciutat mediterrània

Antecedents i justificació

Barcelona comparteix amb la resta de ciutats mediterrànies un model de ciutat que condiona el seu desenvolupament. Es tracta de ciutats compactes, que han crescut progressivament com una taca d'oli, amb centres històrics d'alt valor, vulnerables al llarg dels anys i exposats a sobreexplotació. Presenten dificultats per gaudir d'àrees verdes tot i ser ciutats força accessibles i amb un ritme de vida adequat a les persones, amb barris històrics i tradició de segles. En aquesta descripció, cal posar també en valor el paper del comerç local i de proximitat, un patrimoni de les ciutats mediterrànies que en reforça la seva humanitat i que col·labora de manera decisiva en el desenvolupament de models econòmics sostenibles i sòlids, basats en la promoció de les forces d'economia social de caire local i en l'emprenedoria a escala humana.

Com antecedents podem esmentar l'estudi *Els Mercats de la Mediterrània* (2014), sota

els auspicis del projecte MedEmporion, en el qual Barcelona va liderar una anàlisi sobre una dotzena de ciutats de la Mediterrània -Barcelona, Torí, Gènova, Marsella, Ljubljana, Zagreb, València, Castelló, Istanbul, Fes, Beirut i El Caire- i va donar com a resultat l'elaboració d'un decàleg de bones pràctiques que plantejava solucions a problemes comuns i també es proposa un model de futur per als mercats.

Alhora, cal destacar l'acord signat al maig del 2022 entre el Mercat de la Boqueria i el Mercat Central Històric de Florència.

Descripció de l'acció

Preparació

L'acció consisteix en vincular les campanyes de suport al petit comerç i el valor de la xarxa de mercats municipals amb la vocació mediterrània de la ciutat i reforçar-ne la identitat des d'aquests dos punts de vista. L'objectiu és que la ciutadania percebi l'existència d'una extensa xarxa de petit comerç com un element d'identitat que té un impacte positiu decisiu per la ciutat en múltiples àmbits. Per una banda l'ambiental, ja que poder-se abastir al barri evita desplaçaments i enviaments a domicili. Per altra banda el comunitari, a través dels vincles que s'estableixen entre veïns les persones que viuen al barri. També a nivell de seguretat ja que les zones amb més comerç són zones més segures, amb més vida i

això afavoreix a tota la població. Un exemple és la vinculació dels comerços locals amb els camins verds d'accés a les escoles.

Execució

Es treballarà amb les associacions de comerciants de comerç i mercats així com amb l'Institut Municipal de Mercats de Barcelona i la Direcció de Comerç de l'Ajuntament per vincular aquesta promoció del comerç local a la vocació mediterrània de la ciutat.

Això es concretarà, entre d'altres, en la formulació de la candidatura de Barcelona com a capital europea del comerç de proximitat, intentant dotar-la d'esdeveniments amb clau específicament Mediterrània.

Alhora, la protecció del comerç forma part de les inquietuds de nombroses ciutats, en especial al sud de la Mediterrània, que en els darrers anys han considerat Barcelona com un model inspirador i de referència. És el cas, per exemple, de Tunis, amb qui Barcelona té un acord de col·laboració que inclou aquests aspectes.

Seguiment

Després de la implementació de les accions es valorarà si aquestes han tingut l'impacte esperat a través de les taules de diàleg existents amb les associacions de comerciants de comerç i mercats.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- Institut Municipal de Mercats de Barcelona
- Direcció de Comerç

Fonts de finançament

A definir.

Pressupost aproximat

A definir.

Calendari aproximat per a l'execució

A definir.

Resultats esperats

- Augment de la percepció del comerç local com a patrimoni de la ciutat
- Establiment de vies de col·laboració amb altres ciutats per implementar mesures de protecció del comerç local

Documents de referència

Estudi "Els mercats de la mediterrània. Models de gestió i bones pràctiques" (2014)

18.

Cooperació entre ciutats accessibles a la Mediterrània

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Serveis urbans
- Turisme
- Drets socials
- Acció cultural

Objectius de l'acció

- Exportar les polítiques d'accessibilitat universal de Barcelona a altres ciutats de la Mediterrània
- Donar continuïtat a la cooperació en matèria d'accessibilitat a la regió

Antecedents i justificació

Barcelona és una ciutat pionera en matèria d'accessibilitat. A través de la promoció de l'accessibilitat universal, que té per objectiu una ciutat per a tothom, s'ha aconseguit un model que és referència per a moltes altres ciutats de la regió. Mitjançant l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD), que ha dut a terme actuacions urbanístiques a Amman i de detecció precoç de discapacitats en la infància a Jordània, així com a través de projectes concrets de MedCities, com el projecte ACCESS TT a Tànger i Tetuan, Barcelona ja ha realitzat significatives accions en aquest àmbit que mereixen atenció i que poden replicar-se. Exportar polítiques en un àmbit en el qual Barcelona és pionera ajuda a posicionar la ciutat a la regió i la converteix en un referent per a altres ciutats amb problemàtiques similars. En definitiva, des del govern municipal, es poden realitzar actuacions amb repercussions significatives en la millora de la vida de moltes persones que viuen a les nostres ciutats promovent alhora la igualtat d'oportunitats per a tothom.

Descripció de l'acció

Preparació

L'acció s'inicia amb l'avaluació de les actuacions desenvolupades per l'IMPD en clau mediterrània per valorar aquelles que han tingut un major impacte i són més fàcilment replicables a d'altres territoris. En paral·lel, s'estudiarà amb l'agència de Nacions Unides amb la qual ja es col·labora a Jordània per identificar materials i accions que puguin ser útils en altres contextos a la regió.

Execució

L'objectiu és enfocar l'acció cap a la formació de persones formadores i dotar al personal sanitari d'aquells coneixements que li permetrà una major atenció a les persones amb discapacitat. En paral·lel, s'identificaran i traduiran materials per tal que altres ciutats puguin beneficiar-se de l'experiència de Barcelona. L'objectiu de l'acció és eminentment la transferència de coneixement i per això cal adaptar els materials que es fan servir en el nostre context per a què puguin respondre millor a la realitat dels diferents països mediterranis. Es buscarà el major ressò a aquests materials a través de xarxes existents, prioritzant la xarxa MedCities i el seu repositori de bones pràctiques urbanes a la Mediterrània: www.medurbantools.com.

També, mitjançant la convocatòria de subvencions a la cooperació internacional, es buscarà prioritzar els projectes que donin continuïtat a les accions ja realitzades i que, en definitiva, ajudin a transferir la política d'accessibilitat de Barcelona arreu de la Mediterrània.

En funció del marc de col·laboració amb Nacions Unides, es pot estudiar donar continuïtat a les accions pilot que s'estan desenvolupant a Jordània i, potencialment, estendre-les a d'altres contextos, posant com a prioritat els camps de persones refugiades, on aquesta realitat és sovint posada en segon terme.

Seguiment

La Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional avaluarà l'impacte de les accions preses, intentant recavar indicadors sobre la millora de les polítiques en altres ciutats, tant pel que fa a les persones millor ateses com a les polítiques urbanístiques que tinguin un impacte directe en la millora de l'accessibilitat universal.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Relacions Internacionals
- Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional
- Institut Municipal de Persones amb Discapacitat
- MedCities

Fonts de finançament

- Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional

Pressupost aproximat

A partir de 15.000 € per a l'adaptació i traducció de materials.

Calendari aproximat per a l'execució

- Revisió de les accions dutes a terme: 2 mesos
- Revisió i traducció de materials: 4 mesos
- Introducció de criteris vinculats a l'accessibilitat a la Mediterrània en la convocatòria d'ajuts a la cooperació internacional: 2 mesos

Resultats esperats

- Proposta formativa per a persones formadores i personal que els permetrà adquirir els coneixements necessaris per atendre de manera més adequada a persones amb discapacitat
- Millora del tractament de l'accessibilitat universal en ciutats de la Mediterrània
- Materials de difusió per al foment de l'accessibilitat universal
- Exportació de la política pública d'accessibilitat en altres contextos

Documents de referència

Repositori de bones pràctiques urbanes de MedCities

19.

Mecanismes de resposta ràpida humanitària de Barcelona i dels governs locals a la Mediterrània

Objectiu(s) estratègic(s)

- Exercir capitalitat mediterrània
- Construir regió i valors
- Generar polítiques i bones pràctiques

Àmbit(s) d'acció

- Intern
- Local
- Supralocal

Àmbit(s) temàtic(s)

- Canvi climàtic
- Serveis urbans
- Economia blava
- Drets socials

Objectius de l'acció

- Perfeccionar els mecanismes d'accions solidàries de Barcelona en resposta a crisis que s'esdevenen a la Mediterrània amb l'objectiu d'incrementar l'eficàcia i eficiència
- Millorar la coordinació entre ciutats de la Mediterrània amb la voluntat de dotar-se de mecanismes similars

Antecedents i justificació

La Mediterrània és una regió exposada a crisis d'ordre molt divers. Es calcula que l'efecte del canvi climàtic és un 20% superior que la mitjana de la resta del planeta. Al seu torn, les nombroses crisis polítiques i socials produeixen esclats sobtats que requereixen una resposta ràpida. Sense la preparació adequada, sovint aquesta resposta no pot donar-se i quan s'han activat els mecanismes, la seva urgència i necessitat ha disminuït. Alguns exemples significatius en els darrers anys han estat episodis de riudes, com les produïdes al nord-est de Tunísia al 2018, l'explosió de Beirut l'agost del 2020, els terratrèmols de Turquia i Síria de 2023 o determinats moments crítics de la crisi de refugiats. En alguns casos, com en la crisi d'Ucraïna, Barcelona ja ha mostrat aquesta capacitat de resposta amb l'enviament d'equips i material amb força agilitat. Es tractaria de definir millor els plans de resposta per poder-los activar quan es consideri necessari.

Descripció de l'acció

Preparació

L'èxit d'aquesta acció rau fonamentalment en la seva preparació. Es tractaria de desenvolupar amb els actors vinculats a Protecció Civil, especialment amb els Bombers de Barcelona, un mecanisme ràpid de resposta que permeti, per una banda, la presa de decisions i, per l'altra, la mobilització de recursos tant materials com humans, en cas que es considerés prioritari. No es tracta aquí d'esdevenir un mecanisme estable de resposta a qualsevol crisi sinó de tenir preparats els mecanismes per, quan es consideri rellevant activar-los, aquests es puguin posar en funcionament de manera ràpida. En situacions anteriors pot haver-hi hagut la voluntat de cooperar però la falta d'aquest mecanisme ha fet que, quan s'han pogut mobilitzar els recursos, ja hagués passat el període crític i d'urgència.

Execució

El primer pas per a la implementació de l'acció és analitzar els mecanismes existents i l'experiència passada en aquells casos en què ja hi ha hagut col·laboració entre la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional i actors vinculats a la Protecció Civil. A partir d'aquesta primera anàlisi, caldrà definir els objectius i l'abast del pla així com en quins casos es volen tenir operatius de resposta ràpida. Dins d'aquesta fase, es proposa

posar-se en contacte amb altres ciutats amb mecanismes similars, com és el cas de Marsella i el seu cos de bombers, per veure si pot haver-hi complementarietats en les respostes i si aquesta coordinació pot revertir en una millor provisió d'ajut als territoris i les poblacions que el requereixin. Per últim, caldrà donar a conèixer el mecanisme a altres ciutats amb capacitats similars a Barcelona per veure si poden estar interessades en sumar-s'hi i establir així un mecanisme de resposta humanitària d'urgència a la regió mediterrània en clau estrictament local.

Seguiment

És important que el pla dissenyat sigui posat a prova mitjançant simulacres i sigui revisat i avaluat amb posterioritat a la seva activació. Després d'un període de 3-4 anys, caldrà analitzar en detall les vegades que aquest mecanisme s'ha activat i valorar si ha estat efectiu i si ha contribuït a donar una major resposta a les urgències dels territoris en moments de crisi aguda.

Actors participants en el disseny i la implementació

- Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional
- Bombers de Barcelona
- Protecció Civil
- Organitzacions que treballen en l'àmbit de l'ajuda humanitària
- Altres ajuntaments de la Mediterrània amb mecanismes similars

Fonts de finançament

A definir.

Pressupost aproximat

A definir.

Calendari aproximat per a l'execució

- Fixació dels objectius i abast del pla de resposta: 3 mesos
- Desenvolupament del pla: 6 mesos
- Presentació pública i cerca de complicitats amb altres ciutats: 3 mesos

Resultats esperats

- Millora dels mecanismes de resposta davant de crisis humanitàries i climàtiques a la Mediterrània
- Augment de les poblacions beneficiades per l'acció solidària de Barcelona davant de situacions d'emergència

Equip coordinador de la redacció:
Roger Albinyana (IEMed), Oriol Barba
(MedCities) i Hugo Gallego (IEMed)

Equip coordinador:
Direcció de Relacions Internacionals de
l'Ajuntament de Barcelona

Disseny:
Doctor Magenta

**Ajuntament
de Barcelona**